

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VYBRANÉ KRIMINOLOGICKÉ A
KRIMINALISTICKÉ ASPEKTY SÉRIOVÝCH
VRAŽD**

Autor práce: Martin Brožka

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční studium

Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2024

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Martin Brožka

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Vybrané kriminologické a kriminalistické aspekty sériových vražd

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Selected Criminological and Criminalistical Aspects of Serial Murders

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): JUDr. Milan Kocík, MBA

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): duben 2023

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem práce je pomocí kriminologických a kriminalistických přístupů identifikovat společné vzorce a charakteristiky sériových vražd a tím přispět ke zlepšení vyšetřovacích postupů a technik, které pomáhají zvýšit šance na odhalení a potrestání pachatelů trestných činů. Vedlejším cílem je, na základě analytického zpracování vybraných kazuistik, určit základní motivační faktory pachatelů sériových vražd v Česku za období od roku 1948 do současnosti.

Student: Martin Brožka	14.8.2023 datum	 podpis
Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA	14.8.2023 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	1.9.2023 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	1.9.2023 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	4.9.2023 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Milanu Kocíkovi, MBA za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

BROŽKA, M. *Vybrané kriminologické a kriminalistické aspekty sériových vražd: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2024. 60 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Milan Kocík, MBA.

Klíčová slova: sériová vražda, vrah, kriminalita, oběť, násilná kriminalita

Bakalářská práce se především zabývá vybranými aspekty sériových vražd. V úvodu práce se autor zabývá základní názvoslovím, které souvisí s tématem sériových vražd, jako je trestný čin, pachatel, oběť, kriminalita a násilná kriminalita. V další části je vysvětlen pojem trestný čin vraždy a jeho dělení a rozdíly mezi jednotlivými druhy. Dále jsou v práci uvedeny jednotlivé typy vrahů. Předposlední část teoretické části je zaměřena na historii sériových vražd v České republice, ale i ve světě. Poslední část teoretické části je věnována kriminalistickému pojetí sériových vražd. V této části je rozebrán způsob páchaní trestného činu, osobnost pachatele, dělení pachatele, osobnostní rysy oběti. V závěru teoretické části je vysvětlen způsob vyšetřování sériových vražd, tvorba stop a jejich členění.

V praktické části práce je zpracováno pět kazuistik známých českých vrahů. Kazuistiky jsou seřazeny dle vražedné aktivity a každá kazuistika charakterizuje daného vraha, jeho stručný životopis a popis jednotlivých vražd. Kazuistiky jsou společně analyzovány ve vyhodnocení se zaměřením na splnění hlavního cíle práce. Hlavním cílem práce je identifikovat společné vzorce sériových vražd.

ABSTRACT

BROŽKA, M. *Selected Criminological and Criminalistical Aspects of Serial Murders: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and regional Studies, 2024. 60 p. Supervisor: JUDr. Milan Kocík, MBA.

Key words: serial murder, murderer, criminality, victim, violent crime

The bachelor thesis deals mainly with selected aspects of serial murders. In the introduction of the thesis, the author discusses the basic terminology related to the topic of serial homicide such as crime, offender, victim, criminality and violent crime. The next section explains the concept of the crime of murder and its division and the differences between the different types. The different types of murderers are also mentioned in the paper. The penultimate part of the theoretical part focuses on the history of serial murders in the Czech Republic and in the world. The last part of the theoretical part is devoted to the criminalistic concept of serial murders. This part discusses the method of committing the crime, the personality of the offender, the division of the offender, the personality traits of the victim. At the end of the theoretical part, the method of investigation of serial murders, the creation of clues and their division is explained.

In the practical part of the thesis, five case studies of well-known Czech murderers are presented. The case histories are arranged according to the murderous activity and each case history characterizes the murderer, his brief biography and description of individual murders. The case studies are analysed together in an evaluation focusing on the main objective of the thesis. The main objective of the thesis is to identify common patterns of serial murders.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Vymezení základních pojmů.....	11
2.1 Trestný čin.....	11
2.2 Pachatel z pohledu kriminologie.....	12
2.3 Oběť trestného činu.....	13
2.3.1 Viktimologie	13
2.4 Kriminalita	14
2.4.1 Násilná kriminalita.....	15
2.5 Trestný čin vraždy.....	17
2.5.1 Skutková podstata trestného činu vraždy.....	18
2.5.2 Rozdíl mezi vraždou a zabitím.....	19
3 Druhy vražd.....	21
3.1 Mnohonásobné vraždy	24
3.1.1 Masová vražda	24
3.1.2 Sériová vražda.....	24
3.1.3 Spree murder (Záchvatová vražda).....	26
3.2 Historie sériových vražd	27
4 Kriminologická charakteristika sériových vražd.....	29
4.1 Způsoby páchaní trestného činu.....	29
4.2 Osobnost pachatele.....	30
4.2.1 Psychotičtí vrazi.....	31
4.2.2 Nepsychotičtí vrazi.....	31
4.3 Typologie pachatelů sériových vražd.....	32
4.3.1 Organizovaný pachatel.....	32
4.3.2 Neorganizovaný pachatel.....	33
4.4 Osobnostní rysy oběti.....	35

5	Vyšetřování sériových vražd.....	37
5.1	Typické stopy	37
5.2	Rozdělení stop.....	38
5.2.1	Paměťové stopy.....	38
5.2.2	Materiální stopy	39
5.2.3	Dělení stop u vražd.....	40
6	Praktická část	41
6.1	Kazuistiky	41
6.1.1	Kazuistika č.1	41
6.1.2	Kazuistika č. 2.....	44
6.1.3	Kazuistika č. 3.....	47
6.1.4	Kazuistika č.4.....	50
6.1.5	Kazuistika č. 5.....	51
6.2	Vyhodnocení	54
	Závěr	57
	Seznam použitých zdrojů	58
	Seznam zkratk	62
	Seznam tabulek a grafů	63

Úvod

Sériové vraždy představují jednu z výzev současné společnosti. Ačkoliv se na území České republiky nevyskytují tak často jako v USA, je důležité téma těchto zločinů přiblížit a dostat do povědomí veřejnosti. Každý sériový vrah je individuální osobou s vlastní motivací, což znamená, že tato forma zločinu může postihnout kohokoli. Díky pokroku v technologiích a práci Policie České republiky dochází k postupnému snižování počtu těchto zločinů. Hlavním cílem bakalářské práce je identifikovat společné vzorce a charakteristiky sériových vražd. Vedlejším cílem práce je analyzovat vybrané kazuistiky a díky nim najít základní motivační faktory.

Teoretická část je rozdělena na čtyři kapitoly. V první kapitole se autor zaměřil na vymezení základních pojmů, které se týkají problematiky sériových vražd. Ve druhé kapitole jsou rozebrány jednotlivé druhy vražd a detailní rozdělení vražd mnohonásobných. Tato kapitola je zakončena historií sériových vražd. Ve třetí kapitole práce se autor zabývá kriminalistickou charakteristikou sériových vražd, kde rozebírá způsoby spáchání vražd a osobnost pachatele. Dále se v této kapitole nachází typologie pachatelů sériových vražd včetně rozdělení na organizovaného a neorganizovaného pachatele. Tuto kapitolu zakončuje subkapitola s popisem osobnostních rysů obětí. Poslední kapitola teoretické části je věnována vyšetřování sériových vražd. V níž autor popsal a rozdělil jednotlivé stopy.

V praktické části práce autor vypracoval pět kazuistik známých českých sériových vrahů. Každá kazuistika je rozdělena do dvou částí. První část kazuistiky je osobní anamnéza vraha, kde se čtenář může dovědět nejen jméno vraha, jaké bylo jeho vzdělání, o jaký typ vraha se jedná, ale také kolik mu bylo let při spáchání první vraždy a mnoho dalších faktů. V druhé části kazuistiky je popsán život vraha a popis jednotlivých vražd.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem práce je pomocí kriminologických a kriminalistických přístupů identifikovat společné vzorce a charakteristiky sériových vražd a tím přispět ke zlepšení vyšetřovacích postupů a technik, které pomáhají zvýšit šance na odhalení a potrestání pachatelů trestných činů.

Práce obsahuje pět kapitol a je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V úvodu teoretické části se autor věnuje popisu základního názvosloví, jako je trestný čin, pachatel a oběť trestného činu, trestný čin vraždy a jeho dělení. V další kapitole teoretické části jsou podrobněji zpracovány druhy vražd s následným dělením sériových vražd. Tato kapitola je zakončena stručnou historií sériových vražd. Další kapitoly teoretické části jsou ryze kriminalistické a pojednává se v nich o způsobu spáchání sériových vražd, osobnosti a typologii pachatele, vyšetřování vražd, typické stopy vražd a jejich dělení.

V praktické části jsou prezentovány kazuistiky pěti známých českých sériových vrahů. Autor se zaměřuje na faktory, které mohou ovlivnit chování těchto pachatelů, jako je například jejich dětství, sociální prostředí, vzdělání či inteligence. Dále je poskytnut stručný životopis a přehled o spáchaných zločinech. Pro praktickou část byly zvoleny pouze ty případy, kde pachatel jednal sám, bez spolupachatelů, aby byla dosažena a zvýšena objektivita. Z tohoto důvodu není v práci zahrnut detailní rozbor případů trestné činnosti manželů Stodolových, přestože jsou považováni za jedny z nejnebezpečnějších sériových vrahů v moderní historii československé kriminality.

2 Vymezení základních pojmů

2.1 Trestný čin

„Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.“¹

„Trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.“²

Trestný čin může být spáchán úmyslně nebo z nedbalosti a je spojen s trestní odpovědností a trestněprávními důsledky. Důležité je rozlišovat, že ne každý protiprávní čin je automaticky trestným činem; některé činy mohou být například přestupky, provinění nebo čin jinak trestný. Trestní právo se uplatňuje až v případech, kdy jiné možnosti, jako občanské právo, selhávají, což reflektuje zásadu ultima ratio.

Obecné znaky identifikují stanovený věk, duševní a morální vyspělost. Trestný čin spáchaný osobou mladší osmnácti let se označuje jako provinění. Mladistvým se rozumí jedinec, který dosáhl patnácti let a nedosáhl osmnácti let. Dítě, jež nedosáhlo věku patnácti let, nenesé trestní odpovědnost. Avšak v závažných situacích může soud rozhodnout o uplatnění ochranného opatření.³

Mladistvého protiprávní jednání není trestné, pokud je možné prokázat, že nedostatek rozumové a mravní vyspělosti způsobil neznalost tohoto jednání.⁴

¹ ČESKO: zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 13 [online]. [cit. 04.01. 2024]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

² ČESKO: zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 12 ods. 2 [online]. [cit. 04.01. 2024]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

³ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 4. vyd.* Praha: Leges, 2014. s. 215-217 ISBN 978-80-7502-044-4

⁴ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 4. vyd.* Praha: Leges, 2014. s. 217 ISBN 978-80-7502-044-4

2.2 Pachatel z pohledu kriminologie

Obecně je pachatel z hlediska trestně-právního chápán jako ten, kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná. Na rozdíl od trestně-právní definice pachatele, kriminologie přistupuje k této problematice širším způsobem. Kriminologie zahrnuje do kategorie pachatelů nejen ty, kteří jsou zákonem postižitelní, ale i jedince, kteří se trestním stíháním vyhýbají, jako jsou děti nebo osoby trpící duševními poruchami, které je staví mimo právní zodpovědnost. Studium kriminologie zahrnuje také lidi, kteří již trest odpykali, stejně jako ty, kteří jsou považováni za potenciální pachatele. Dále se kriminologie zabývá jedinci s různým sociálně-patologickým chováním, jako jsou například prostitutky, narkomani, alkoholici nebo extrémisté.⁵

Pojem pachatel je definován v ustanovení § 22 v obecné části zákona č. 40/2009 Sb., dále jen „trestní zákoník“.

„Pachatelem trestného činu je, kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná. Pachatelem trestného činu je i ten, kdo k provedení činu užil jiné osoby, která není trestně odpovědná pro nedostatek věku, nepříčetnost, omyl, anebo proto, že jednala v nutné obraně, krajní nouzi či za jiné okolnosti vylučující protiprávnost, anebo sama nejednala nebo nejednala zaviněně. Pachatelem trestného činu je i ten, kdo k provedení činu užil takové osoby, která nejednala ve zvláštním úmyslu či z pohnutky předpokládané zákonem; v těchto případech není vyloučena trestní odpovědnost takové osoby za jiný trestný čin, který tímto jednáním spáchala.“⁶

⁵ NOVOTNÝ, O., Zapletal, J. a kol.: *Kriminologie. 3. přepracované vydání*. ASPI, 2008, s. 119 ISBN 80-7357-026-2

⁶ ČESKO: zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 22 [online]. [cit. 04.01. 2024]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

2.3 Oběť trestného činu

2.3.1 Viktimologie

Důležitou a nezanedbatelnou součástí studia trestných činů je zkoumání oběti trestných činů, což je oblast, kterou se zabývá viktimologie (odvozeno z latinského slova "victima" - oběť). Viktimologie představuje relativně nový obor, jehož počátky sahají až do 40. let 20. století. Tento obor vznikl díky práci německého kriminologa Hanse von Hentinga a rumunského právníka Benjamina Mendelsohna.⁷

Viktimologie zkoumá oběti, jejich biosociální a psychologické vlastnosti, procesy viktimizace, interakce mezi obětí a pachatelem, a úlohu oběti během vyšetřování a soudního procesu trestného činu.⁸ Z hlediska vymezení oblasti je viktimologie buď vnímána jako podoblast kriminologie, nebo je chápána jako samostatná sociální věda. Podle širšího pojetí zahrnuje viktimologie do svého studia nejen oběti kriminálních činů, ale také oběti válek, přírodních katastrof, rasového pronásledování a oběti podobných událostí.⁹

Dělení viktimologie

1. **Úzké pojetí** - obětí je fyzická osoba, jež utrpěla trestným činem jakoukoliv újmu (na životě, zdraví, majetku, cti a jiných právech).
 - a. *Primární oběti* – přímé oběti kriminality
 - b. *Sekundární oběti* – příbuzné osoby oběti, osoby v bezprostředním kontaktu s obětí
 - c. *Terciální oběti* – příslušníci komunit, veřejnost
2. **Široké pojetí** – obětí je osoba, organizace, morální či právní řád, který je ohrožen, poškozen nebo zničen trestným činem.
3. **Nejširší pojetí** – za oběť se považuje osoba či skupina osob, které utrpěli újmu způsobenou nejen trestným činem, ale i válkou, živelními pohromami atd.

⁷ HOLCR, K. a kol.: *Kriminologie*. Praha: Leges, 2009, str. 88 ISBN 978-80-87212-27-1

⁸ KUČHTA, J., VÁLKOVÁ, H. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky. 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2005, s. 156 ISBN 80-7179-813-4

⁹ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J a kol.: *Kriminologie. 3. přepracované vydání*. ASPI, 2008, s. 151 ISBN 80-7357-026-2

Ve viktimologii je obětí chápána osoba, jejíž práva byla přímo narušena v důsledku spáchání trestného činu. Činy pachatele tak mohou způsobit různé formy újmy této osobě. Tyto formy újmy mohou zahrnovat fyzické, psychické nebo majetkové škody, ačkoliv existují i další možnosti. Zvláště složitá a závažná je újma psychická, protože může trvat nejen krátkodobě, ale v některých případech i po zbytek života oběti.¹⁰

Pojem obětí trestného činu je definována v zákoně č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, v § 2 odst. 2,3 a 4.

„Obětí se rozumí fyzická osoba, které bylo nebo mělo být trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena škoda nebo nemajetková újma nebo na jejíž úkor se pachatel trestným činem obohatil nebo měl obohatit. Byla-li trestným činem způsobena smrt oběti, považují se, utrpěli-li v důsledku smrti oběti újmu, za oběť též její příbuzný v pokolení přímém, sourozenec, osvojenec, osvojitel, manžel nebo registrovaný partner, druh nebo osoba, které oběť ke dni své smrti poskytovala nebo byla povinna poskytovat výživu. Je-li těchto osob více, považuje se za oběť každá z nich.“¹¹

Zvláště zranitelnou obětí se rozumí:

- a) dítě
- b) osoby vysokého věku, fyzicky, psychicky nebo mentálně hendikepovaní
- c) oběti trestného činu obchodování s lidmi
- d) oběť trestného činu proti lidské důstojnosti¹²

2.4 Kriminalita

Kriminalita se označuje jako společensky negativní jevy, vychylující se negativně od norem a hodnot respektované společnosti. Vyznačují se určitou masovostí, trvalostí a rozšířeností ve shodných sociálních podmínkách (sebevražednost, alkoholismus, nealkoholová toxikománie, sexuální promiskuita, rozvodovost).

Kriminologie zkoumá aspekty týkající se kriminality, zahrnující kontrolu, pachatele a oběti. Existují dva hlavní pohledy na definici kriminality, a to právní a sociologický. Z právního hlediska je zločinem pouze to, co je stanoveno jako trestný čin

¹⁰ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol. *Kriminologie. 3. přeprac. vyd.* Praha: ASPI, 2008, s. 158 ISBN 80-7357-026-2

¹¹ ČESKO: zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, § 2 ods. 2, 3 [online]. [cit. 04.01. 2024]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2013-45>

¹² ČESKO: zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, § 2 ods. 4 [online]. [cit. 04.01. 2024]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2013-45>

v zákoně, tedy pouze ty činy uvedené v trestním zákoníku. Naopak, sociologický pohled na kriminalitu zahrnuje i sociálně problematické jevy, které nejsou explicitně upraveny trestním právem, ale mohou být spojeny s trestnou činností nebo být její příčinou, jako je například závislost na drogách, alkoholismus nebo prostituce. Tento pohled je méně konkrétní než ten právní, ale jeho nejistota je důležitá pro kritické posouzení stávajících právních předpisů. Optimální je kombinace obou přístupů, kdy právní stanovisko poskytuje základ a sociologický přístup umožňuje hodnocení zahrnující i relevantní aspekty platného práva.¹³

2.4.1 Násilná kriminalita

Násilná kriminalita je považována za nejzávažnější druh kriminality, a to z důvodu, že se zaměřuje na to nejdůležitější, a to na podstatu, a tím je lidský život a zdraví.¹⁴ V oblasti kriminologie se termín "násilí" často porovnává s pojmem "agrese", což někdy vede k používání termínu "kriminální agrese". Samotný termín "násilná kriminalita" není v kriminologii jednotně definován. Existují rozdíly v tom, co se chápe pod pojmem násilí, protože může být namířeno jak proti osobě, tak proti věci. Násilí páchané na osobě může mít jak psychickou, tak fyzickou povahu, a to buď samostatně nebo současně. Veřejnost často chápe násilnou kriminalitu ve velmi širokém kontextu a zahrnuje zde různé formy kriminality, ve kterých se používá násilí.¹⁵

Násilná kriminalita je definována jako trestné činy, které zahrnují násilí proti druhé osobě nebo pohrůžku násilím. Jde o jednání, základem kterého je útok na osobní integritu oběti a může být motivována různými důvody. Násilné trestné činy jsou uvedeny ve zvláštní části trestního zákoníku. Konkrétně se jedná o Hlavu I – trestné činy proti životu a zdraví, Hlavu II – trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí, listovního tajemství, Hlavu IV – trestné činy proti rodině a dětem, Hlavu V – trestné činy proti majetku a Hlavu X – trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných.¹⁶

Než budeme schopni kontrolovat kriminalitu, je nezbytné získat hluboké porozumění jejím mechanismům. Prvním ze dvou základních přístupů k pochopení stavu, struktury a dynamiky kriminality je fenomenologický přístup. Tento přístup se opírá

¹³ GŘIVNA, T., SCHEINOST, M. a ZOUBKOVÁ, I. *Kriminologie. 5., aktualizované vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 23-25 ISBN 978-80-7598-554-5.

¹⁴ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň, 2012, s. 113 ISBN 978-80-7380-389-6

¹⁵ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J a kol.: *Kriminologie. 3. přepracované vydání*. ASPI, 2008, s. 283 ISBN 80-7357-026-2

¹⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

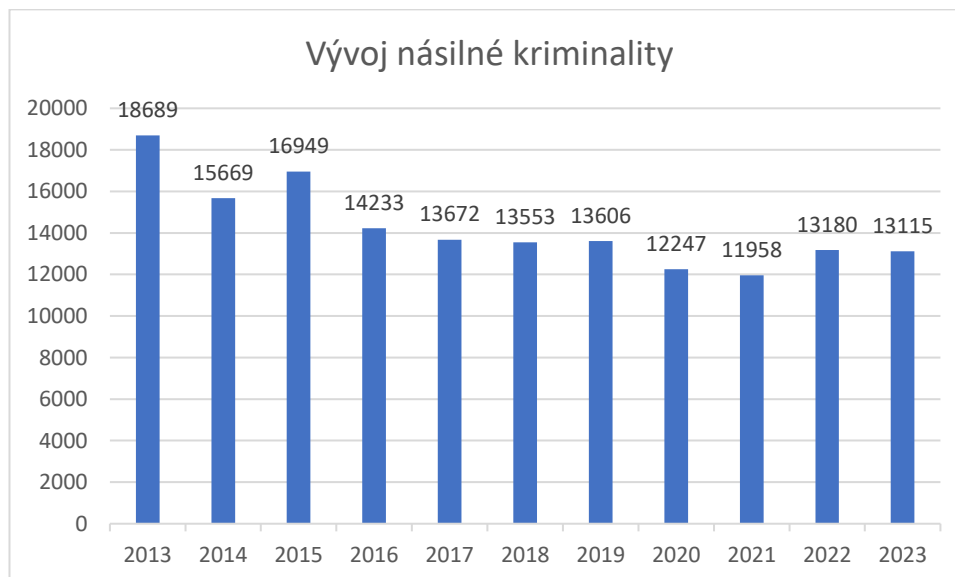
o analýzu informací získaných ze statistik nebo výzkumů.¹⁷ Díky této analýze máme možnost kromě celkového kriminality v roce 2021 a 2022 také zjistit počet jednotlivých druhů kriminality a rozdíl mezi nimi.

Tabulka 1 - Vývoj registrované kriminality v roce 2022 dle policejních statistik

	2021	2022	rozdíl	Rozdíl v %
Celková kriminalita	153 233	181 991	28 758	18,8%
Násilná kriminalita	11 958	13 180	1 222	10,2%
Vraždy	105	150	45	42,9%
Mravnostní kriminalita	3 049	3 290	241	7,9%
Hospodářská kriminalita	12 510	13 637	1 127	9%

Zdroj – vlastní zpracování, policejní statistika¹⁸

Graf 1 - Vývoj násilné kriminality od roku 2013 do roku 2023

Zdroj – vlastní zpracování¹⁹

¹⁷ GŘIVNA, T., SCHEINOST, M. a ZOUBKOVÁ, I. *Kriminologie. 5., aktualizované vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 25 ISBN 978-80-7598-554-5.

¹⁸ Tabulka č. 1 - *Vývoj registrované kriminality v roce 2022*. Policie ČR [online]. [cit. 04.01. 2024]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2022.aspx>

¹⁹ Graf 1 – *Statistiky kriminality PČR*. [online]. [cit. 29.02. 2024]. Dostupné z: www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx

Od roku 2013 do současnosti došlo v České republice k zajímavému vývoji násilné kriminality. Po prezidentské amnestii v roce 2013 a následných letech docházelo k poklesu registrované kriminality. Trend poklesu se udržel až do roku 2019, kdy byl zaznamenán mírný nárůst. Do roku 2022 však násilná kriminalita opět klesala, avšak již zmiňovaný rok násilná kriminalita zaznamenala nárůst o 10 procent a v roce 2023 bylo jen o pár desítek případů méně.

2.5 Trestný čin vraždy

Jedním z nejzávažnějších zločinů, kterým může jedinec ublížit, je spáchání vraždy. Zabezpečení lidského života má prvenství v Listině základních práv a svobod, kde je stanoveno právo každého jednotlivce na život.

Vražda je uvedena v trestním zákoníku konkrétně v hlavě první, která se nazývá "Trestné činy proti životu a zdraví". Vražda je uvedena v §140 trestního zákoníku. Toto ustanovení podrobně uvádí pojem vraždy následovně:

- (1) Kdo jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na deset až osmnáct let*
- (2) Kdo jiného úmyslně usmrtí s rozmyslem po předchozím uvážení, bude potrestán odnětím svobody na dvanáct až dvacet let.*
- (3) Odnětím svobody na patnáct až dvacet let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2.*
 - a) na dvou nebo více osobách*
 - b) na těhotné ženě*
 - c) na dítěti mladším patnáct let*
 - d) na úřední osobě při výkonu nebo pro výkon její pravomoci*
 - e) na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinností*
 - f) na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví, nebo na jiném, který plnil svou obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona*
 - g) na jiném pro jeho skutečnou či domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání*

- h) opětvně
- i) zvlášt surovým nebo trýznivým způsobem, nebo
- j) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného majetkový prospěch nebo ve snaze zakrýt nebo usnadnit jiný trestný čin nebo jiné zavrženíhodné pohnutky

(4) Příprava je trestná²⁰

2.5.1 Skutková podstata trestného činu vraždy

Skutková podstata trestného činu je jedním z formálních atributů trestného činu. Tvoří právní strukturu, která popisuje typové znaky trestného činu stanoveného zákonem. Skutková podstata se skládá z různých znaků, rozlišujících se mezi obligatorními a fakultativními. Mezi povinné znaky patří objekt, objektivní stránka, subjekt (pachatel) a subjektivní stránka. Jestliže trestný čin nespĺňuje všechny tyto prvky, nelze hovořit o skutkové podstatě trestného činu.²¹

- **Objekt**

Objektem trestného činu vraždy je sám lidský život.²²

- **Objektivní stránka**

Objektivní stránka trestného činu popisuje způsob, jakým byl trestný čin spáchán a jeho důsledky. V rámci objektivní stránky rozlišujeme mezi obligatorními a fakultativními znaky. Jednání, následek a příčinou souvislost mezi jednáním a následkem zařazujeme do obligatorních znaků. Hmotný předmět útoku, dobu, místo atd. řadíme mezi znaky fakultativní.²³

- **Subjekt**

Subjektem, tedy osobou, která spáchala trestný čin vraždy, může být kdokoliv. Nejsou kladeny žádné specifické požadavky na vlastnosti, postavení nebo kvalifikace pachatele, s výjimkou tzv. "privilegované" skutkové podstaty vraždy podle § 220 trestního zákoníku, kde může být pachatelem pouze matka nově narozeného dítěte.

²⁰ ČESKO: zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 140 [online]. [cit. 04.01. 2024]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

²¹ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo hmotné. Druhé vydání*. Praha: Leges, 2010, s. 143-146 ISBN 978- 80-87212-49-3.

²² JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo hmotné. Druhé vydání*. Praha: Leges, 2010, s. 151 ISBN 978- 80-87212-49-3.

²³ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo hmotné. Druhé vydání*. Praha: Leges, 2010, s. 179-199 ISBN 978-80-87212-49-3.

V případě sebevraždy se nejedná o trestný čin.²⁴

- **Subjektivní stránka**

Subjektivní stránka trestného činu popisuje vnitřní psychický stav pachatele. Centrálním prvkem subjektivní stránky je zavinění, což je mentální vztah jednotlivce k určitým faktům, které utvářejí trestný čin, ať už jsou tyto skutečnosti pachatelovým záměrem či nikoliv. Známe 2 druhy zavinění. Úmysl přímý a nepřímý a nedbalost vědomá a nevědomá.²⁵

2.5.2 Rozdíl mezi vraždou a zabitím

Obě situace představují zločin proti životu, avšak vražda je považována za závažnější trestný čin než zabití. Úmyslné usmrcení člověka, které se nazývá vražda, je rozdělena podle stupně úmyslnosti následku. Vražda prostá je definována v § 140 odst. 1 trestního zákoníku, zatímco vražda spáchaná s rozmyslem nebo po předchozím uvážení je upravena v § 140 odst. 2 trestního zákoníku a nese vyšší trestní sazbu.

Vražda prostá představuje úmyslné usmrcení jiné osoby. Toto konání se odehrává bez záměrného rozhodnutí nebo předchozího zvážení, avšak pachatel nejedná pod vlivem intenzivního strachu, zmatku, paniky nebo jiného ospravedlnitelného citového stavu, ani v reakci na předešlý zavrženíhodný čin ze strany poškozeného.

Vražda spáchaná po předchozím uvážení nebo s rozmyslem je samostatná kvalifikovaná skutková podstata, která obsahuje jeden znak navíc související s úmyslným zaviněním. Tento faktor zvyšuje závažnost činu, avšak nemění jeho základní charakter. Rozmysl je krátké období před okamžikem spáchání činu, kdy má pachatel možnost zvážit důvody pro provedení vraždy nebo důvody, které by ho od ní mohly odradit. Předchozí zvážení se na rozdíl od rozmyslu vztahuje k delšímu časovému rozpětí před spácháním vraždy a zahrnuje přípravu a plánování, včetně výběru prostředků a způsobu provedení trestného činu.

Zabití, podle § 141 trestního zákoníku, se liší od vraždy tím, že osoba, která spáchala úmyslný trestný čin usmrcení, tak činila pod vlivem intenzivního strachu, zmatku, úleku nebo jiného ospravedlnitelného emocionálního stavu, nebo jako důsledek předešlého zavrženíhodného jednání ze strany poškozeného. Podle platných právních

²⁴ NOVOTNÝ, F. a kol., *Trestní právo hmotné*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004, s. 264. ISBN 80-86473-67-8.

²⁵ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo hmotné. Druhé vydání*. Praha: Leges, 2010, s. 222-225 ISBN 978-80-87212-49-3.

norem jde o úmyslné usmrcení spáchané v důsledku silného emocionálního rozrušení pachatele, které by obecně mohlo být považováno za omluvitelný stav mysli.²⁶

²⁶ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 2. , aktualizované vydání*. Praha: Linde, 2010. s. 478-480. ISBN 80-7201-630

3 Druhy vražd

V policejních statistikách se setkáváme s rozdělením vražd na:

- **Vraždy loupežné**

Loupežné vraždy jsou definovány snahou pachatele získat cenné věci oběti. Tyto činy obvykle probíhají plánovaně a vražda se stane v obydlí oběti. K páčání takovýchto činů se využívají sečné či střelné zbraně a další nástroje. Pachatelé, když jsou zadrženi, popírají svou odpovědnost za spáchaný trestný čin a projevují minimální nebo žádné emoce vůči zavražděné oběti.

- **Vraždy sexuální**

Sexuální vrazi představují menšinovou skupinu pachatelů, kteří spáchají vraždy nesmírně brutálním způsobem, často spojeným s týráním oběti. Tyto vraždy mohou sloužit k uspokojení sexuálních potřeb. U sadistických vrahů však může jít o potřebu kontroly a ponižování oběti.

- **Vraždy motivované osobními vztahy**

Téměř polovina všech spáchaných vražd má za motivaci osobní vztahy. Pohnutky jsou různorodé a mohou zahrnovat pomstu, žárlivost, nenávisť, konflikty a další. Například u vraždy v rámci konfliktu bývá obvykle obětí nejbližší osoba pachatele, jako je manželka, přítelkyně či děti.

- **Vraždy na objednávku**

Vraždy na objednávku, známé též jako nájemné vraždy, jsou v policejních statistikách zastoupeny velmi nevýznamně. Tyto činy nezahrnují žádný vztah mezi obětí a pachatelem, jedná se o pečlivě připravený čin. Pachatel se po spáchaní činu snaží oběť schovat, a z řad pachatelů vražd je jediným, kdo ke svým účelům využívá auto pro přepravu.

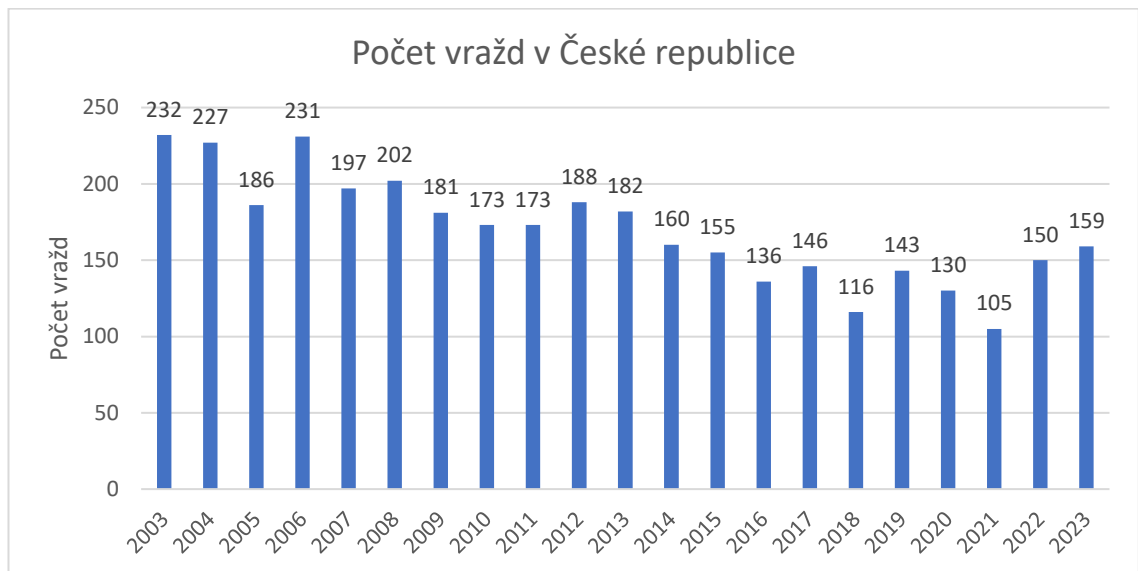
- **Vražda novorozence matkou**

V polovině případů jsou vraždy novorozenců spáchané matkou plánované. Obvykle se jedná o situace, kdy je těhotenství nechtěné, a žena nevyhledává lékařskou péči ani poradny a na porod se nepřipravuje. Porod se většinou odehrává u ženy doma a nikdo jiný není přítomen. Matka následně novorozence nezavraždí, ale opustí ho na místě porodu.

- **Ostatní vraždy**

V kategorii "ostatní vraždy" jsou zahrnuty různé druhy, například vraždy spojené s drogovou činností, organizovaným zločinem, únosy a mnoho dalších, které lze najít v policejních statistikách.²⁷

Graf 2 - registrované vraždy v České republice

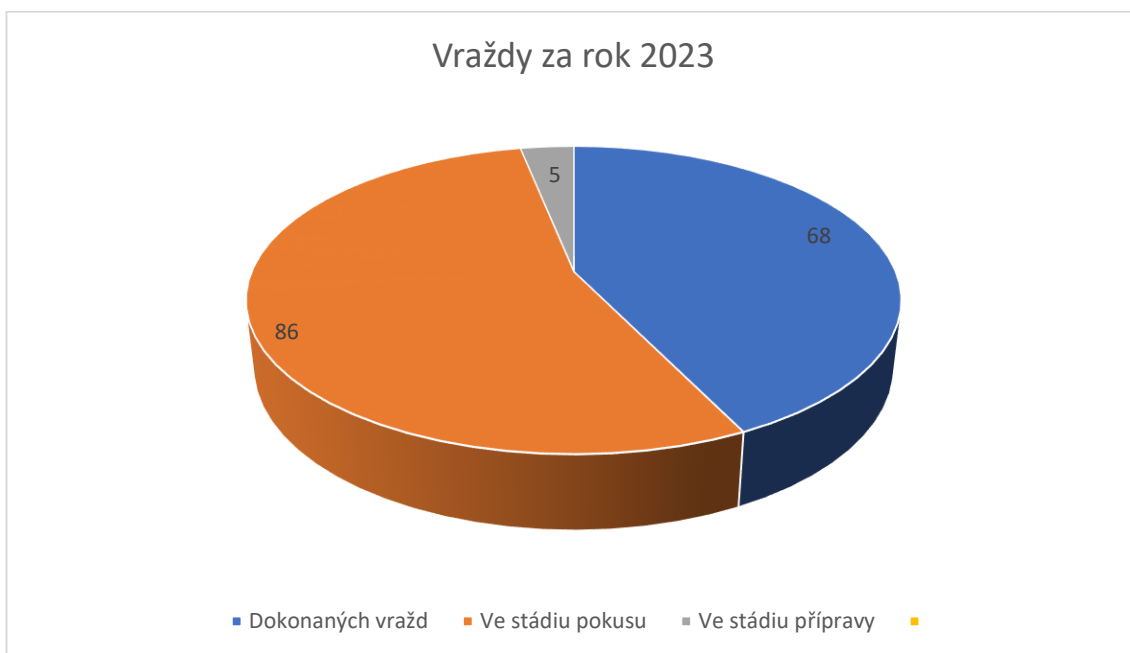

Zdroj – vlastní zpracování²⁸

²⁷ MAREŠOVÁ, A., HAVEL, R., MARTINKOVÁ M. a TAMCHYNA, M. *Násilná kriminalita v nejisté době*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. s. 90-91. ISBN 978- 80-7338-149-3.

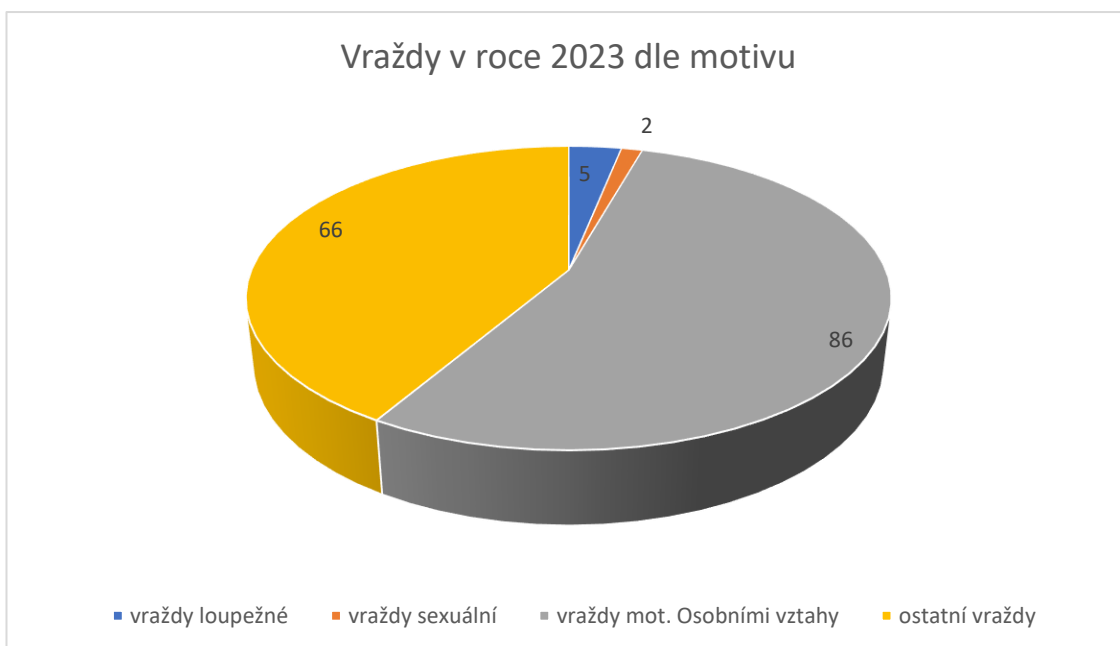
²⁸ Graf 2 – Počet vražd v České republice. Český statistický úřad [online]. [cit. 29.02. 2024]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/graf-pocet-vrazd-v-ceske-republice>

Graf 3 - Rozdělení vražd dle stádia trestného činu v roce 2023

Zdroj – vlastní zpracování²⁹

Graf 4 - Rozdělení vražd dle motivu v roce 2023

Zdroj – vlastní zpracování³⁰

²⁹ Graf 3 - Vývoj registrované kriminality v roce 2023. Policie ČR [online]. [cit. 29.02. 2024]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2023.aspx>

³⁰ Graf 4 - Vývoj registrované kriminality v roce 2023. Policie ČR [online]. [cit. 29.02. 2024]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2023.aspx>

3.1 Mnohonásobné vraždy

V médiích, televizních seriálech a mezi běžnými lidmi je často užíván nepravý termín "mnohonásobná vražda". Mnozí si pod pojmy "sériový vrah" a "masový vrah" představují jakéhokoliv pachatele, který spáchal více než jednu vraždu. Nicméně činy a profil sériového vraha se zcela liší od profilu vraha masového. Především se jedná o osobnost pachatele, která je z hlediska psychologického, kriminalistického a behaviorální patologie zcela odlišná z hlediska motivace, používaných zbraní a místa spáchání činu. Kromě toho existuje ještě třetí typ vraha, tzv. "záchvatový vrah".³¹

3.1.1 Masová vražda

Masová vražda je definována jako spáchání čtyř nebo více vražd, které se odehrály během jedné události. Mezi těmito vraždami není vyžadováno žádné konkrétní časové rozpětí. Masový vrah zavraždí mnoho obětí na jednom místě během jediného incidentu vraždy.³² Masový vrah často zaútočí buď na členy své vlastní rodiny nebo na skupinu lidí, kteří nemají spojení s jeho problémy. Při těchto útocích je nejčastěji využívána střelná zbraň nebo nůž.³³

3.1.2 Sériová vražda

Sériové vraždy jsou přirovnávány k přírodním katastrofám. Jsou poměrně vzácné, ale když k nim dojde, vyvolávají značnou pozornost. Zajímáme se o ně z několika důvodů, přičemž nejzásadnějším je naše vlastní bezpečnost, bez ohledu na to, kde se nacházíme. Sériové vraždy jsou považovány za určitý fenomén současné společnosti. Tyto incidenty nás vedou k zamyšlení a k mnoha otázkám, na něž si sami nedokážeme odpovědět bez příslušných důkazů.³⁴ Sériovým vrahem obvykle nazýváme osobu, která spáchá sérii minimálně tří vražd s časovým odstupem. Časová prodleva mezi jednotlivými činy může být různá - někdy je to v řádu dnů, u jiných případů měsíců či dokonce let. Specifikace toho, jakým způsobem sériový vrah tyto intervaly tráví, není přímo uvedena. Pokud se prodleva týká několika let, existuje značná pravděpodobnost, že pachatel během této doby mohl plánovat další vraždu nebo mohl být dokonce ve

³¹ DRBOHLAV, A. *Psychologie sériových vražd: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vražd současnosti*. Praha: Grada, 2013, s. 14. ISBN 978-80-247-4371-4.

³² MORTON, R. J. *Serial murder: multi-disciplinary perspectives for investigators*, s. 8

³³ BOURGOIN, S. *Bestiální vrazi*. Plzeň: Nava, 1994, s. ISBN 14 80-85254-35-2

³⁴ HICKEY, E. W. *Serial murderers and their victims*, Boston: Cengage Learning 2016, s. 16, ISBN 978-1305261693

vězení. Průměrný věk, kdy sériový vrah spáchá svou první vraždu, se pohybuje kolem 27 let.³⁵

Základní dělení sériových vrahů

- **Misionářský typ**

Jde o jedince, který projevuje sklony k ničení všeho, co ho obklopuje. Cítí se být vyvržený společností a vnitřně věří, že páchání vraždy je jakýmsi odvetným aktem za své vyvržení. Vnímá to jako legitimní právo na spravedlivou odplatu. Faktem však zůstává, že tento jedinec není společností akceptován z několika různých důvodů. Buď odmítá integrovat se, nebo se prostě nemůže za daných okolností integrovat. Nicméně, i za těchto okolností by mu neměla být odebrána odpovědnost za závažnost jeho činů, a v žádném případě by neměla být považována za oprávněnou formu zadostiučinění.³⁶

- **Vizionářský typ**

Vrah často vykazuje psychotické tendence, jehož motivace vychází z duševních představ. Vnitřní hlas v jeho mysli podněcuje a instruuje k spáchání trestného činu, což často představuje klíčový argument při jeho odhalení a zadržení. Jeho mysl je ovládnuta naléhavou povinností, kterou je nucen splnit, což ho činí neovladatelným. Častou psychickou poruchou v těchto případech bývá schizofrenie a porucha myšlení. Nicméně někdy se vrah pokusí vymýšlet poruchu jako způsob, jak se vyhnout vině a trestu. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby psychiatři a psychologové byli schopni odlišit skutečnou psychickou poruchu vraha od jeho předstírání a lži.³⁷

- **Hedonistický typ**

Charakteristickým rysem tohoto sériového vraha je, že uskutečňuje vraždy z důvodu osobního potěšení, které nachází v samotném činu vraždy.³⁸ Vraha naplňuje pocit uspokojení, když se o něm média zmiňují jako o hrozbě. Varují před ním a vyzývají lidi, aby se mu vyhýbali, například vyhýbáním se parkům nebo nepohybováním se samotných po ulicích v nočních hodinách. Často se prezentuje jako ten nejhorší z

³⁵ ZÁHORSKÁ, J. *Psychologická intervence při vyšetřování trestných činů*. Praha: Portál, 2007, s. 109, ISBN 978-80-7367-236-2.

³⁶ DRBOHLAV, A. *Psychologie sériových vrahů*. Grada Publishing, 2013, s. 34–36, ISBN 9788024743714

³⁷ DRBOHLAV, A. *Psychologie sériových vrahů*. Grada Publishing, 2013, s. 34–36, ISBN 9788024743714

³⁸ SCHECHTER, H., *The Serial Killer Files: The Who, What, Where, How and Why of the Worlds Most Terrifying Murderers*, Ballantine Books, New York, 2003, s. 36 978-0345465665

nejhorších a zasílá policii cinické a posměšné dopisy. Tento specifický typ vraha lze rozčlenit do tří podtypů:³⁹

Lust Killer (Vrah ze žádostivosti) trpí sadismem nebo nekrofilii. Nachází potěšení v brutálním usmrcení a týrání svých obětí. Tyto sklony k násilí a agresi má již od dětství. Ve svém zaměstnání je pilný a nepříliš komunikativní. Je zdrženlivý a tráví většinu času osamoceně. Po odhalení pravdy mnoho lidí nemůže uvěřit, že by právě on mohl být pachatelem.

Thrill Killer (Vrah z nadšení) začíná tím, že zavraždí svou první oběť ze zvědavosti, aby zjistil, jaké to je někoho usmrtit. S každou další vraždou se snaží zdokonalovat svou metodu a postupem času se stává stále více posedlým tím, co dělá. Baví ho to čím dál více a není možné ho zastavit. Jeho činy jsou provázeny adrenalinem a nalézají potěšení v krutém násilí, což je charakteristické i pro předchozí typy sériových vrahů trpících sadismem.

Gain Killer (Vrah za účelem zisku) páchají vraždy za účelem finančního zisku. Většinou pachatelé nepředpokládají, že někoho zavraždí, ale v případě, že jsou přistiženi při činu, cítí potřebu zbavit se všech svědků. Hlavními cíli jsou ženy, zpravidla si vybírají starší lidi, zejména seniory, a několik dní sledují jejich domov, kde plánují a připravují své akce. Po provedení vraždy často podpálí byt nebo dům, aby zničili veškeré stopy, které by je mohly prozradit.⁴⁰

3.1.3 Spree murder (Záchvatová vražda)

Kromě sériových a masových vrahů existuje také třetí typ, tzv. "záchvatový vrah". Identifikace tohoto typu vraha byla předmětem dlouhé debaty a i v současnosti je tento termín často chybně chápán či zaměňován.⁴¹ Záchvatová vražda je charakterizována spácháním dvou či více vražd jedním nebo více pachateli bez dostatečného času na rozmyšlení. Tento typ vraždy se vyznačuje absencí emocionálního ochlazení, které se nazývá "perioda cooling-off", která je typická pro sériové vraždy.⁴²

³⁹ DRBOHLAV, A. *Psychologie sériových vrahů*, Grada Publishing, 2013, s. 34–36, ISBN 9788024743714

⁴⁰ DRBOHLAV, A. *Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti*. Praha: Grada, 2013. s. 34 ISBN 978-80-247-4371-4

⁴¹ DRBOHLAV, A. *Psychologie masových vrahů: příběhy temné duše a nemocné společnosti*, Praha: Grada, 2015. s. 14 ISBN 978-80-247-5599-1

⁴² MORTON, R. J. *Serial murder: multi-disciplinary perspectives for investigators*, s. 9

Někdy se stane, že sériový vrah přechází do role záchvatového vraha. Tato transformace obvykle nastává, když si sériový vrah uvědomí, že je policií odhalen a je mu na stopě. Toto zjištění vyvolává napětí, což způsobuje zkrácení intervalů mezi jednotlivými zločiny. Vědomí blížícího se dopadení vede k situaci, kde se konfrontace s policií stává součástí jeho zločinů. Někdy se však stane, že vytvoří situaci, kdy je policie nucena vraha zastavit násilně nebo ho i zabít.⁴³

3.2 Historie sériových vražd

Sériové vraždy jsou typickým jevem ve Spojených státech amerických, ale i sérioví vrazi v České republice odpovídají definici tohoto zločinu. V historii české kriminalistiky se v této smutné souvislosti proslavili jedinci jako Václav Mrázek, Vladimír Hojer a „Spartakiádový vrah“ Jiří Straka. Václav Mrázek byl zodpovědný za sedm vražd žen během pěti let, Ladislav Hojer zavraždil pět obětí během čtyřletého období a nejmladší sériový vrah Jiří Straka napadl celkem jedenáct žen, z nichž tři útok nepřežily.⁴⁴

Ted Bundy, známý americký sériový vrah, je bezesporu považován za nejslavnějšího. Byl popraven v roce 1989 na Floridě kvůli třem vraždám, avšak je podezřelý ze spáchání minimálně dvaceti dalších vražd po celém území Spojených států a sérií dalších dvaceti osmi vražd v Kanadě.⁴⁵ Dalším významným vrahem byl „Kanibal z Milwaukee“, Jeffrey Dahmer, který se přiznal k vraždám sedmnácti mladíků, které doma omámil drogami, zavraždil, zmrzačil, znásilnil jejich mrtvoly a následně se na nich stravoval.⁴⁶

Jack Rozparovač je bezesporu považován za prototyp sériových vrahů. Tento neidentifikovaný pachatel v roce 1888 v Londýně zavraždil pět prostitutek, znetvořil jejich těla a odnášel si některé jejich orgány. Dodnes neznámý sexuální sadista je pokládán za předka všech moderních sériových vrahů. Jeho činy představují zásadní změnu v podobě zločinu, neboť nevraždil kvůli nějaké známé motivaci, jako je vášeň nebo touha po zisku, ale na základě vnitřních impulsů. Jeho zločiny už tehdy obsahovaly všechny charakteristické rysy pro tuto formu zločinů: hrůzné vraždy, masivní zájem

⁴³ BOURGOIN, S. *Bestiální vrazi*. Plzeň: Nava, 1994, s. 14 ISBN 80-85254-35-2

⁴⁴ Seznam českých sériových vrahů. Wikipedie [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_českých_sériových_vrahů

⁴⁵ Ted Bundy. Wikipedie [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Ted_Bundy

⁴⁶ Jeffrey Dahmer. Wikipedie [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jeffrey_Dahmer

médií, obrovské pátrání po pachatelovi, paniku ve městě a dokonce i komunikaci ze strany vraha.⁴⁷

⁴⁷ Jack Rozparovač. Wikipedie [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jack_Rozparovač

4 Kriminalistická charakteristika sériových vražd

Kriminalistická charakteristika trestného činu představuje specifický popis kriminalisticky relevantních vlastností, které ovlivňují proces tvorby stop a proces poznání trestného činu. Často se stává, že znaky, které mají omezený význam z pohledu trestního práva nebo kriminologie, získávají významnou roli při kriminalistické charakterizaci trestného činu.⁴⁸

4.1 Způsoby páčání trestného činu

Nejvýznamnější součástí kriminalistické charakteristiky je způsob spáchání trestného činu, což má největší vliv na proces vytváření stop a tím pádem i schopnost poznání trestného činu. Způsob páčání, jakožto komplexní fenomén skládající se z různých prvků, se projevuje v mnoha stopách na místě činu, jež lze při vyšetřování zkoumat v kontextu vzájemných vztahů. Ze způsobu spáchání trestného činu plyne odhalování různých faktů na místě činu, které postupně odhalují různé aspekty konkrétního způsobu, jak byl trestný čin proveden. Tyto zjištěné skutečnosti mají významný dopad na utváření kriminalistických verzí. Při zkoumání konkrétního činu je však někdy obtížné na počátku rozlišit, zda pachatel záměrně volil či využil určitý objektivní prvek nebo podmínku, a jde tedy o charakteristiku způsobu spáchání trestného činu, nebo nikoli. V takových situacích, kdy není dostatečné kompletní poznání, zůstává jedinou možností v počáteční fázi vyšetřování spoléhat na pravděpodobnostní úvahy a nahradit nedostatečné informace vyšetřovacími hypotézami ohledně přítomnosti či nepřítomnosti určitého znaku způsobu spáchání. Teprve prostřednictvím ověřování těchto hypotéz lze poté dospět k věrohodnému poznání.⁴⁹ Způsoby provádění vražd, včetně metod jejich plánování a skrytí, jsou formovány různými faktory. Tyto faktory zahrnují jak objektivní podmínky, v nichž pachatel spáchal trestný čin, tak i individuální vlastnosti samotného pachatele, především jeho znalosti, dovednosti, zvyky, návyky a charakter.⁵⁰

Nedílnou součástí provedení trestného činu jsou také aktivity, které s ním souvisejí. V praxi kriminalistiky může jít, a často jde, o činnosti uskutečněné před samotným spácháním trestného činu nebo po něm. V tomto kontextu je typickým prvkem příprava pachatele na provedení činu, což může zahrnovat výběr místa činu, sběr informací o oběti, přípravu nástrojů a zbraní, a plánování únikové strategie. Podobně

⁴⁸ MUSIL, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika*. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 32 ISBN 80-7179-878-9

⁴⁹ PJEŠČAK, J. a kol. *Kriminalistika*. Bratislava: Obzor, 1981, s. 51 ISBN 65-056-81

⁵⁰ PORADA, V. a kol. *Kriminalistika*. Brno: Cerm, 2001, s. 675 ISBN 80-7204-194-0

běžná je i aktivita pachatele po spáchání činu, jako například skrytí odcizených věcí, zničení nástrojů a zbraní, nebo skrytí těla oběti.

Dalším významným znakem při páchání vražd je způsob usmrcení. Toto rozhodnutí bývá často ovlivněno jak objektivními, tak subjektivními faktory, například při sexuálních vraždách, při očekávaném odporu oběti, pachatelově fyzické a psychické kondici a dalších podobných okolnostech.⁵¹ V tomto kontextu hraje klíčovou roli například výběr použité zbraně, motiv a účel usmrcení, a také vztah a dostupnost oběti pachateli. Skutečnost, že byla zbraň použita, má významné důsledky, zejména při formulaci verzí o pachateli. To nejen z hlediska druhu zbraně, ale také způsobu, jakým pachatel danou zbraň využil. Tyto informace jsou obvykle zjišťovány již při prohlídce místa činu a ohledání těla oběti.

Vztah pachatele k oběti nebo k místu činu představuje významný faktor ovlivňující způsob spáchání trestného činu. Pokud pachatel udržuje blízký vztah s obětí nebo místem činu, obvykle disponuje lepším povědomím o podmínkách, což mu umožňuje efektivněji naplánovat a realizovat trestný čin. Tato znalost mu poskytuje výhodu při volbě optimálního způsobu provedení činu. Dostatečné informace o oběti, včetně jejích návyků, a detailní znalost místa činu jsou klíčové pro úspěšné provedení trestného činu. Z tohoto důvodu pachatel často vybírá dobu provedení, která mu subjektivně přináší největší šanci na úspěch, a to zohledněním optimálních okolností pro jeho činnost.⁵²

4.2 Osobnost pachatele

Při studiu kriminalisticky relevantních vlastností budeme používat termín "pachatel" nejen pro jedince, kteří spáchali činy kvalifikované jako trestné, ale rovněž pro osoby, které kvůli svému věku (například děti) nebo duševní nepřičetnosti nejsou trestně stíhány orgány činnými v trestním řízení.⁵³

Z psychiatrické perspektivy lze rozpoznat dva typy jedinců:

⁵¹ PORADA, V. a kol. *Kriminalistika*. Brno: Cerm, 2001, s. 677 ISBN 80-7204-194-0

⁵² ŠIMOVČEK, I. a kol. *Kriminalistika*. Bratislava: Iura edition, 2001, s. 22 ISBN 80-89047-12-2

⁵³ STRAUS, J., NĚMEC, M. a kol., *Teorie a metodologie kriminalistiky 2.vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 91 ISBN 90-80-7380-214-1

4.2.1 Psychotičtí vrazi

Psychotičtí vrazi jsou osoby trpící psychotickou poruchou, což je stav, který narušuje normální vnímání reality a myšlení. Tento typ vraždy je často motivován halucinacemi, bludy nebo paranoidními myšlenkami, které mohou vést jedince k násilným činům. Psychotická vražda je často impulzivní a neúčelná, často bez jasného motivu nebo s iracionálním motivem, který je pro ostatní nechápavý. Osoba trpící psychotickou poruchou může pociťovat hluboký vnitřní stres, strach nebo paranoiu, což může vést k agresivnímu jednání a útoku na ostatní.

4.2.2 Nepsychotičtí vrazi

Druhá skupina je podstatně početnější a z ní vychází většina nejvíce nebezpečných sériových vrahů, protože obvykle páchají zločiny delší dobu než schizofrenici. Psychopat nebo sociopat bývá společensky zručnější, angažovanější a má přátele. Při zatčení často šokuje své sousedy, protože působí naprosto normálně, dokonce banálně. Když se psychopat dopustí vraždy, nevykazuje žádné výčitky svědomí ani pocity viny, protože nevnímá své činy jako něco neetického. Jeho nebezpečí spočívá v tom, že je mistrem v umění manipulace a dokáže maskovat jakékoli bizarní chování nebo iracionální myšlenky. Při zatčení využívá svůj povrchní šarm a verbální schopnosti k simulaci upřímnosti a výčitek, což zaměstnance právního systému může zmást.

Do kategorie psychotiků, konkrétně paranoidních schizofreniků však většina sériových vrahů nepatří. Tito jedinci vraždí z důvodu halucinací a přesvědčení, že jim božstvo nařizuje trestat svět. Schizofrenici nejsou obecně považováni za velké nebezpečí a mohou být úspěšně léčeni.⁵⁴ Na rozdíl od psychotiků většina jedinců s psychopatickými rysy vyvíjí svou asociální osobnost v důsledku traumatu z dětství, buď kvůli zneužívání ze strany rodičů nebo opuštění. Odpověď na takové traumata může vést jedince k ještě nebezpečnějšímu chování a přeměnit ho v sociopata. I přesto, že sociopat je zcela lhostejný k morálním otázkám a postrádá cit, často předstírá normální emoční projevy.

Sociopat bývá flexibilní, často velmi inteligentní a často dosáhne vynikající profesní kariéry. Tento úspěch v práci může sloužit jako kompenzace za silné pocity osobní neschopnosti. Sociopat nalézá uspokojení v kontrole nad ostatními, a manipulace se může stát jeho posedlostí, případně jej dovede k extrémnímu cíli – ovládnutí života

⁵⁴BOURGOIN, S. *Bestiální vrazi*. Plzeň: Nava, 1994, s. 200 ISBN 80-85254-35-2

a smrti jiné osoby.⁵⁵ Takoví jedinci často v dětství projevovali sklony ke krádežím, krutému zacházení se zvířaty, vykazovali fetišistické a pyromanské chování, a byli neustále neklidní a nespokojení. Na rozdíl od ostatních dětí, kteří se učili hrát si ve společnosti, tito jedinci nesnášeli omezení života pod dohledem rodičů či učitelů.⁵⁶

4.3 Typologie pachatelů sériových vražd

4.3.1 Organizovaný pachatel

V rámci FBI bylo zavedeno rozlišení mezi organizovanými a neorganizovanými pachateli. Organizovaný pachatel je obecně inteligentnější a rafinovanější. Pečlivě plánuje svůj zločin, pečlivě vybírá oběti s minimálním rizikem a zanechává za sebou jen málo stop, s výjimkou situací, kdy praktikuje nějaký rituál, jako je například kousání obětí. Organizovaný pachatel s sebou často nosí různé nástroje, jako je provaz, nůž, střelná zbraň nebo rukavice, aby mu pomohly při páchání trestného činu.⁵⁷

Organizovaný pachatel má obvykle průměrnou až nadprůměrnou inteligenci, projevuje se jako společensky zručný a má také dobré schopnosti v oblasti mezilidských vztahů a sexuální kompetence. V rámci své rodiny často zaujímá vysoký sociální status. Během spáchání trestného činu tento typ pachatele často vykonává pracovní činnost vyžadující určitou kvalifikaci a často žije se svou partnerkou, i když v mnoha případech ve vztahu panuje nestabilita.⁵⁸ Pachatelův otec měl obvykle stabilní profesní pozici a v jeho dětství převažovala nedůsledná disciplína a tvrdý přístup. Tento typ pachatele často pochází ze středních vrstev a bývá obvykle starším sourozencem. Navazuje vztahy spíše záměrně, a často kriminálnímu činu předchází situační stres v rodině či v zaměstnání. Spouštěcí události mohou být různé, ale mezi dvě nejběžnější se řadí ztráta zaměstnání či rozpad manželství. Nicméně mohou to být i jiné problémy v práci, konflikty v manželství atd. Tyto stresory mají klíčový význam v dynamice sériových vražd, až do té míry, že zjišťujeme-li určité okolnosti na místě činu, můžeme poměrně snadno identifikovat, co přesně bylo spouštěčem v tomto konkrétním případě.⁵⁹

Před provedením samotného činu často pachatel navazuje kontakt s obětí, komunikuje s ní před útokem a během páchání trestného činu si plně udržuje kontrolu

⁵⁵ BOURGOIN, S. *Bestiální vrazi*. Plzeň: Nava, 1994, s. 302 ISBN 80-85254-35-2

⁵⁶ BOURGOIN, S. *Bestiální vrazi*. Plzeň: Nava, 1994, s. 202 ISBN 80-85254-35-2

⁵⁷ BOURGOIN, S. *Bestiální vrazi*. Plzeň: Nava, 1994, s. 69 ISBN 80-85254-35

⁵⁸ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, s. 380 ISBN 80-86473-86-4

⁵⁹ DOUGLAS, J., Olshaker, M. *Lovec duší*. Frýdek Místek: Alpress, 1997, s. 156 ISBN 80-7218-009-6

nad svým jednáním. Jeho oběti obvykle projevují submisivní chování. Vražedný nástroj si většinou přináší s sebou a po činu ho odnáší. Volba oběti a místa činu jsou pečlivě promyšlená a čin je předem plánován a připravován. Po smrti oběti obvykle tělo přesune na jiné místo nebo ho skrývá či vystavuje. Tento typ pachatele má tendenci hrát si s policií, v mnoha případech s ní po činu spolupracuje, nabízí svou pomoc a získává informace o probíhajícím vyšetřování. Mnozí z těchto pachatelů dokonce vyjádřili zájem o práci u policie nebo u jiných bezpečnostních složek. Po spáchání činu se zajímají o jeho dění a pečlivě sledují mediální zprávy o průběhu vyšetřování, někdy dokonce navazují přímý kontakt s vyšetřovateli, aby získali další informace. Obvykle je tento typ pachatele mnohem složitější odhalit.⁶⁰

4.3.2 Neorganizovaný pachatel

V mnoha aspektech představuje tento typ pachatelů opak předchozího typu. Na rozdíl od organizovaných pachatelů, tito jedinci obvykle vykazují spíše podprůměrnou inteligenci a pracují častěji v nekvalifikovaných povoláních. Jejich schopnost navazovat sociální kontakty je omezená, často mají problémy v mezilidských vztazích a mohou být sociálně neschopní, a mnozí z nich také projevují nedostatečnou hygienu, což se projevuje například na stavu jejich domácnosti nebo automobilu. V jejich rodině často chyběl otec a mohli být v dětství fyzicky nebo psychicky týráni. Většina z nich měla problémy ve škole a někteří nedokončili ani povinnou školní docházku. Obvykle mají nízký sociální status. Před spácháním činu tito pachatelé nevyhledávají kontakt s obětí, depersonalizují ji a jejich útok je pro oběť překvapivý, bez jakékoliv předchozí komunikace. Násilí je náhlé a často pachatel útočí zezadu. Situační stres před činem obvykle chybí nebo je minimální. Často se vyskytují sexuální aktivity s tělem oběti. Trestný čin je často proveden impulzivně a s převahou improvizace. Vražedné nástroje jsou obvykle předměty nalezené na místě činu, jako například kámen nebo klacek, a po činu pachatel obvykle nástroj na místě zanechá.⁶¹ Neorganizovaní pachatelé mají tendenci být sexuálně méně stabilní, což zvyšuje pravděpodobnost, že se pokusí o znásilnění své oběti, až poté, co ztratí vědomí nebo jsou mrtvé. Poté obvykle nechají své oběti na místě činu nebo na

⁶⁰ ZÁHORSKÁ, J. *Psychologická intervence při vyšetřování trestných činů*. Praha: Portál, 2007. s. 46 ISBN 978-80-7367-236-2.

⁶¹ ZÁHORSKÁ, J. *Psychologická intervence při vyšetřování trestných činů*. Praha: Portál, 2007. s. 47 ISBN 978-80-7367-236-2.

místech, kde jsou snadno nalezeny. Jednoduše řečeno, tělo někam odhodí, nebo ho mohou pohřbít v plytkém hrobě.⁶²

Neorganizovaný pachatel, na rozdíl od organizovaného pachatele, má tendenci být méně zkušený nebo méně inteligentní, což vede k většímu množství chyb. Tento typ jedince zřídka přemýšlí o tom, že by mohl být chycen. Páchá svůj čin spíše impulzivně, jako by byl v jakémsi transu. Místo činu často odráží jeho duševní dezorientaci. Obvykle neukrývá tělo své oběti, nenaplánuje svůj čin předem a spíše jedná pod vlivem okamžitého impulsu; když uvidí někoho na ulici, okamžitě se rozhodne zaútočit.⁶³

Tabulka 2 - Porovnání organizovaného a neorganizovaného pachatele

	Organizovaný pachatel	Neorganizovaný pachatel
Plánování	Předem plánuje své činy, často má konkrétní oběť na mysli.	Činy jsou spontánní nebo náhodné, bez předchozího plánování.
Místo činu	Má tendenci přemístit oběť z místa únosu na jiné místo.	Obvykle napadne oběť na místě, kde ji poprvé potká.
Důkazy	Snaží se odstranit fyzické důkazy, jako jsou otisky prstů nebo DNA.	Nechává za sebou fyzické důkazy, často na místě činu.
Chování	Kontroluje situaci, je manipulativní a vypočítavý	Je impulzivní, často páchá násilí v afektu.
Znalosti	Má znalosti o forenzních technikách, které mu pomáhají vyhnout se dopadení.	Má malé nebo žádné znalosti o forenzních technikách.

Zdroj – vlastní zpracování

⁶² DOUGLAS, J., Olshaker, M. *Lovec duší*. Frýdek Místek: Alpress, 1997, s. 182 ISBN 80-7218-009-6

⁶³ BOURGOIN, S. *Bestiální vrazi*. Plzeň: Nava, 1994, s. 69 ISBN 80-85254-35-2

4.4 Osobnostní rysy obětí

Existuje několik typů obětí, které lze rozlišovat podle různých hledisek. Tyto typy zahrnují oběti podle druhu trestného činu, reakce na něj a interakce s pachatelem v době spáchání trestného činu. Podle posledního zmiňovaného hlediska se rozlišuje pět základních typů: zúčastňující se oběť, která je zapojena do interakce s pachatelem, nezúčastňující se oběť, kde není vzájemná známost, provokující oběť, která špatně odhadne situaci a stane se obětí, latentní oběť, jejíž újmu neznáme, a nepravá oběť, kterou se stane náhodně v nesprávnou dobu a na nesprávném místě.⁶⁴

Zúčastňující se oběť - před spácháním trestného činu dochází ke kontaktu mezi pachatelem a obětí, což významně ovlivňuje motivaci pachatelů. Tato situace je relativně běžná a odpovídá statistickému poznatku o násilných trestných činech, kde se pachatel a oběť často znají.

Nezúčastňující se oběť – před činem nedochází k interakci mezi pachatelem a obětí. Motivace kriminálního chování nemá vztahovou vazbu na oběť.

Provokující oběť - ovlivňuje interakci mezi pachatelem. Tato oběť nesprávně vyhodnotila nebezpečí situace, nepřesně odhadla pachatele a úmyslně nebo neuváženě se dostala do silně viktimogenní situace. V provokativním typu oběti často nalezneme výrazné osobnostní a behaviorální charakteristiky.

Latentní oběť - vyznačuje se přítomností všech viktimogenních faktorů. Role oběti není veřejná, újma není formálně známa. Velká latence se předpokládá zejména u obtížně kontrolovatelných jevů. S větší latencí počítáme u deliktů, jejichž zveřejnění formou oznámení naráží na četné emocionální bariéry.

Nepravá oběť - vzniká náhodou, nechtěně či omylem, často jako důsledek nešťastných okolností nebo shodou událostí.⁶⁵

Oběti skutečných sexuálních vražd jsou často dospělé ženy, které jsou pachatelům neznámé, ale v menším měřítku to mohou být také děti či dospělí muži. Neorganizovaný vrah často volí oběť náhodně z okolí svého bydliště nebo pracoviště, a proto mu může být oběť částečně známá. Naopak organizovaní a sadističtí pachatelé obvykle vybírají neznámé oběti, přičemž organizovaní pachatelé často preferují určité typy obětí, jako je

⁶⁴ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, 100-102 s. ISBN 80-86473-86-4

⁶⁵ ČÍRTKOVÁ, L.: *Kriminální psychologie*. Praha: Eurounion, s.r.o. 1998. s.109-113. ISBN 80-85858-70-3

například určitý vzhled nebo profese.⁶⁶ Jeho obětmi jsou typicky obyčejní, důvěřiví jedinci, jejichž výběr je prakticky náhodný, což podtrhuje znepokojivé prohlášení, že kdokoli by se mohl stát obětí. Relativní riziko, že určitá osoba se stane obětí zločinu, a relativní riziko, které každý pachatel přijímá při spáchání daného trestného činu, jsou pro nás proto užitečnými ukazateli jak při viktimologické analýze, tak při odhadu osobnosti neznámého pachatele.⁶⁷

Při zkoumání trestného činu je zásadní nejen chování pachatele, ale i oběti. Míra použitého fyzického násilí ze strany pachatele v mnoha situacích závisí také na reakci oběti v okamžiku útoku. Chování oběti při napadení může výrazně ovlivnit průběh trestného činu. V některých situacích může volání o pomoc a aktivní obrana oběti pachatele odrazovat od dokonání trestného činu. Naopak v jiných případech může obrana oběti spíše eskalovat intenzitu násilí.⁶⁸ To však ilustruje, proč je tak komplikované doporučit obecný postup pro oběti sexuálního útoku. Vzhledem k osobnosti útočníka a jeho motivacím ke zločinu se zdá být nejlepší volbou buď podřídit se jeho požadavkům nebo se pokusit ho slovně odvrátit od znásilnění. Nicméně tato opatření nemusí vždy situaci zlepšit a mohou ji dokonce zhoršit. Bránit se nebo bojovat se sexuálním násilníkem, který si ověřuje svou sílu, může zastavit jeho jednání. Avšak konfrontace s agresivním sexuálním násilníkem, pokud oběť není dostatečně silná nebo rychlá, aby unikla, může vést k fatálním následkům. Dokonce i simulování souhlasu s pohlavním stykem nemusí být nejlepší strategií, protože útočník je emocionálně nestabilní. Tyto útoky jsou spíše motivovány vztekem, nepřátelstvím a touhou po moci, přičemž sexuální akt je pouze vedlejším jevem.⁶⁹

⁶⁶GILLERNOVÁ, I., Boukalová, H. a kol. *Vybrané kapitoly z kriminalistické psychologie*. Praha: Karolinum, 2006, s. 56 ISBN 80-246-1293-3

⁶⁷DOUGLAS, J., Olshaker, M. *Cesta do temnot*. Frýdek Místek: Alpress, 1999, s. 61 ISBN 80-7218-179-3

⁶⁸MUSIL, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika*. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 465 ISBN 80-7179-878-9

⁶⁹DOUGLAS, J., Olshaker, M. *Lovec duší*. Frýdek Místek: Alpress, 1997, s. 158 ISBN 80-7218-009-6

5 Vyšetřování sériových vražd

Vyšetřování sériových vražd je mimořádně náročné. Identifikace této série je spíše výsledkem vyšetřování, než aby bylo na začátku evidentní, že vražda je součástí série. Komplikace nastávají, když pachatel úmyslně nebo neúmyslně mění metody, typy obětí, časování činu, používané nástroje nebo způsoby usmrcení.⁷⁰ Úspěšní sérioví vrazi systematicky plánují své činy, vnímají je jako formu „umění“ a neustále se snaží zdokonalovat. Pro úspěšné vyšetřování těchto vražd je nezbytné pečlivě shromáždit základní údaje a fakta o každém případě a důkladně je studovat a vyhodnocovat z různých úhlů. Dále je třeba formulovat možné vyšetřovací scénáře na základě těchto informací a určit předpokládané následky, které by měly platit, pokud se tyto scénáře ukážou jako pravdivé. Nakonec je klíčové ověřit tyto předpokládané následky nově získanými informacemi a případně formulovat další možné vyšetřovací scénáře na základě nových poznatků.⁷¹

5.1 Typické stopy

V případě vraždy je typické, že vzniká mnoho stop, které se nacházejí na různých místech a nosičích. Způsob, jakým je trestný čin spáchán, se projevuje v široké škále materiálních stop, které se mohou objevit na různých místech spojených s činem, jako je místo činu, místo nálezu těla, místa spojená s přípravou a skrytím činu, na předmětech použitých k provedení činu, na oblečení a těle jak oběti, tak pachatele. Při vyšetřování vražd je však často nutné brát v úvahu i paměťové stopy. Svědci mohou pozorovat události před spácháním činu nebo mohou poskytnout informace o chování pachatele po činu, jako je jeho projev, konverzace nebo sdílení určitých informací s ostatními.⁷² Mnoho stop, které se objevují při vyšetřování vraždy, je charakteristických pro tento trestný čin, jako například stopy krve. Některé z těchto stop jsou dokonce specifické pro konkrétní typy vražd a způsoby usmrcení.

Výčet typických stop při vyšetřování vražd je rozsáhlý. Zejména významné jsou biologické stopy, jako stopy krve, tkáň, vlasy a chlupy, které často pocházejí z těla oběti a mohou být nalezeny na oděvu, obuvi či těle pachatele. Tyto stopy jsou důležité pro dokazování viny pachatele a mají vysokou důkazní hodnotu, pokud jsou dobře

⁷⁰ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, 214 s. ISBN 80-86473-86-4

⁷¹ BÁRTA, B., Poláček, J., Poupě, J. *Metodika vyšetřování vražd, sebevražd a podezřelých úmrtí*. Praha: UK, 1967, s. 43

⁷² MUSIL, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika*. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 465 ISBN 80-7179-878-9

zachovány. Stejně důležité jsou i biologické stopy z těla pachatele nalezené na těle oběti nebo na jiných předmětech v okolí, což může naznačovat souboj mezi pachatelem a obětí. V poslední době získávají stále větší význam mikrostopy, jako jsou malé částice prachu, hlíny, biologických a chemických materiálů, a analýza DNA, která může identifikovat jednotlivce. Další typické stopy vraždy zahrnují zranění a stopy násilí na těle oběti, jako jsou rány, škrábance, zlomeniny a modřiny, které poskytují informace o průběhu útoku, použitých nástrojích a chování pachatele. Pro interpretaci těchto stop je nezbytná spolupráce se soudními lékaři, kteří zkoumají mechanismy vzniklých poranění.⁷³

5.2 Rozdělení stop

5.2.1 Paměťové stopy

Paměťové stopy představují specifický typ stop, který v minulosti nebyl při vyšetřování kriminálních událostí významný. Tyto stopy vznikají vlivem organického nebo anorganického prostředí na vědomí člověka, které pak transformuje tyto vjemy na nervové signály, jež putují do mozku a tvoří ucelený obraz události.

I přesto, že paměťové stopy jsou považovány za ideální stopy, které nepotřebují dalšího dělení, současná kriminalistika je klasifikuje podle několika kritérií.

Podle smyslu, který vytvoření stopy zprostředkoval, paměťové stopy dělíme:

- Zrakové,
- Sluchové,
- Čichové,
- Chuťové,
- Hmatové paměťové stopy.

Dalším způsobem, jak klasifikovat paměťové stopy, je podle doby, po kterou jsou v lidské paměti uchovány. Podle tohoto hlediska se paměťové stopy rozdělují na:

- ultrakrátkodobé – bezprostředně po vjemu (doba paměti přibližně 1 sekundu)
- krátkodobé – z kapacitních důvodů paměti je doba zapamatování přibližně 15 sekund

⁷³ PORADA, V. a kol. *Kriminalistika*. Brno: Cerm, 2001, s. 680 ISBN 80-7204-194-0

- dlouhodobé – jedná se o vědomé zapamatování a dobu zapamatování stopy nelze odhadnout.⁷⁴

5.2.2 Materiální stopy

Existuje řada klasifikačních systémů pro materiální stopy. Již v minulosti existoval zájem o co nejúplnější výčet všech stop, které by mohly být relevantní. Avšak tyto snahy nepřinesly žádné zjevné výsledky. Materiální stopy mohou být klasifikovány podle různých druhů informací do následujících skupin:

- Mezi stopy, které nesou základní informace o vnější struktuře objektu, patří stopy daktyloskopické, mechanoskopické, balistické, trasologické a další.
- Stopy, které poskytují základní informace o vnitřní struktuře objektu, zahrnují stopy biologického původu, pyrotechnické stopy, chemické stopy, defektoskopické stopy, stopy po psacích prostředcích a další.
- Stopy, které poskytují informace o funkčních a dynamických vlastnostech a zvyklostech, zahrnují stopy hlasu, chůze a ručního písma.
- Stopy, které obsahují sdruženou informaci o vlastnostech objektu nebo objektech, které je vytvořily. Patří sem například stopy obuvi odrážející nejen podešev obuvi, daktyloskopické stopy vytvořené krví, ale i způsob chůze osoby a další.⁷⁵

Materiální stopy vznikají na základě tří způsobů:

- Při přenosu energie dochází k deformaci vnější stavby objektu, což vede k vytváření změn.
- Přenosem hmoty nebo jejím přijetím dochází k vytváření stop v podobě navrstvení (například přenos krve na povrch) nebo stopy odvrstvení (například odstranění prachu z povrchu dotykem ruky).

⁷⁴ PORADA, V. STRAUS, J. *Kriminalistické stopy: teorie, metodologie, praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. s. ISBN 978-80-7380-396-4.

⁷⁵ HEJDA, J. *Základy kriminalistiky a trestního práva. 1. Vyd.* Praha: Oeconomica, 2003, s. 24 ISBN 80-245-0560-6

- Kombinací současného předání energie a hmoty vznikají stopy, které zahrnují jak změny způsobené deformací vnější struktury objektu, tak i stopy navrstvení nebo odvrstvení hmoty.⁷⁶

5.2.3 Dělení stop u vražd

Při vyšetřování vražd se objevuje široká škála materiálních stop, které jsou rozptýleny na různých místech, včetně místa činu, místa nálezu těla oběti, místa přípravy činu, na nástrojích použitých k usmrcení oběti a na oděvu jak pachatele, tak oběti. Tyto stopy zahrnují:⁷⁷

- Odrážející vnější stavbu objektu - daktyloskopické stopy, stopy obuvi, stopy kousnutí, rtů, stopy na nábojnících a střelách, stopy pneumatik motorového vozidla. Často jsou vhodné k individuální identifikaci.
- Stopy obsahující informaci o vnitřním složení objektu- stopy krve, tkání, vlasů, chlupy, sliny, sperma, toxické látky, povýstřelové zplodiny. Jsou vhodné pro určení skupinové příslušnosti s výjimkou DNA, kterou lze využít k individuální identifikaci.
- Stopy obsahující informaci o působení energií a chemických procesů (např. stopy poleptání).
- Stopy obsahující informaci o dynamice průběhu vyšetřované události (např. stopy vlečení, rdoušení, průstřel, zástřel atd.).
- O schopnostech a znalostech pachatele (způsob oddělení části těla).
- Stopy prostředí typického pro život pachatele (malé částice prachu).
- Stopy svědčící o příslušnosti části k celku (zlomená špička nože).
- Pachové stopy.

Setkáváme se také s paměťovými stopami ve vědomí svědků a pachatelů, které jsou velmi detailní. Svědkové mohou sledovat události před vraždou, jako jsou hádky, konflikty a vyhrožování, nebo mohou poskytnout informace o chování pachatele po činu. Nicméně nejkvalitnější paměťové stopy se nacházejí ve vědomí pachatelů, které lze získat správnou taktikou při jejich výslechu.⁷⁸

⁷⁶ STRAUS, J. *Úvod do kriminalistiky*. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, s. 90 ISBN 978-80-7380-367-4

⁷⁷ STACH, J. *Metodika vyšetřování vražd*. Praha:PA ČR, 2005 ISBN 80-7251-194-7

⁷⁸ STRAUS, J., PORADA, V. *Systém kriminalistických stop*. Praha:PA ČR, 2006 ISBN 80-7251-226-9

6 Praktická část

6.1 Kazuistiky

6.1.1 Kazuistika č.1

Osobní anamnéza

Jméno:	Václav Mrázek
Rok narození:	1925
Vzdělání:	Nedokončené základní
Lokalita vražd:	Chomutovsko, Česká republika
Modus operandi:	Střelba, ubití, znásilnění
Prediktory:	Sexuální aberace, Izolacionalismus
Vražedná aktivita:	1951 – 1956
Věk první vraždy:	26
Počet obětí:	7+
Typ vraha:	Lust killer
Typy obětí:	ženy
Trest:	Trest smrti

Životopis a popis spáchaných vražd

Václav Mrázek se narodil v roce 1925 jako jedno z dvanácti dětí ve vesnici Svinařov mezi Slaným a Kladnem. Jeho dětství nebylo snadné. Jeho otec pracoval jako dělník a měl se svou družkou celkem dvanáct dětí, z nichž čtyři zemřely v raném věku. Otec měl sklony k pití a nedostatek peněz vedl k opilostem a agresi vůči rodině. Děti se ho bály a snažily se mu vyhýbat. Rodina kvůli finančním problémům žila ve starém vyřazeném vagonu a matka nutila Václava a jeho sourozence krást jídlo. Václav nedokončil základní školu a začal pracovat jako pomocný dělník. Jeho kriminální činnost začala již v dětství. Právě díky krádežím, které páchal i v průběhu vraždění ho následně usvědčili i z vražd. V osobním životě Václav Mrázek nenarazil na mnoho úspěchů. Po ukončení vojenské služby se zamiloval do ženy, ale ta ho nakonec opustila kvůli jeho

krádežím a neschopnosti zapadnout do společnosti. Tato událost pravděpodobně přispěla k rozvoji jeho vražedných tendencí a sexuálních deviací. I přesto měl několik milostných vztahů, ve kterých byl dle jeho partnerek něžný, avšak potýkal se s problémy s erekcí. Jeho partnerky ho opouštěly nejen kvůli jeho častým krádežím, ale také kvůli jeho lakotě. Ženy moc nepřitahoval, byl hubený a asi jen 164 cm vysoký. Rád nosil černý plášť a měl ostré tmavé oči.⁷⁹

Osobnost Václava Mrázka byla charakterizována jako výrazně egocentrická s minimální emocionální odezvou a nízkým sociálním zapojením. Projevoval sklony k obohacování se na úkor ostatních a nedocházelo u něj k prožívání výčitek. Primárním motivem jeho zločinů byla sexuální touha, avšak často se dopouštěl i loupežných činů na svých obětech. Václav Mrázek projevoval schopnost racionálního a pohotového jednání, odolával emocím a strachu. Jeho oběťmi byly především ženy, avšak v jedné situaci, když narazil na milenecký pár, byl tak rozčilen, že se rozhodl zavraždit oba a následně se dopustit sexuálního aktu na ženě. Dále Mrázek zneužíval i mladé dívky, které přiváděl do ústraní, kde na nich páchal sexuální násilí.

Podle odborných posudků byl Václav Mrázek identifikován jako sadista, který trpí nekrofilii. Během výslechu tvrdil, že ho před spácháním vražd sužovala intenzivní bolest hlavy, kterou údajně jedině vraždy zmírnily. Za své činy byl plně odpovědný, jelikož jednal záměrně a plánovitě. Nicméně, na rozdíl od typického nekrofila, Mrázka vzrušovala nejen samotná fáze provedení činu, ale i jeho příprava. Při několika příležitostech dosáhl orgasmu pouze v okamžiku spáchání činu a poté se vzdal dalších aktivit. Byl silně podnícen myšlenkou, že po výstřelu oběť ztratí schopnost pohybu a bude mu k dispozici k uspokojení svých potřeb. Navíc během výslechu uvedl, že se dokonce pokusil vloupat do márnice, aby tam mohl provozovat sexuální aktivity s mrtvými ženami.

V roce 1951, ve věku šestadvaceti let, Václav Mrázek spáchal svou první vraždu. Jeho první obětí se stala patnáctiletá Hana Chloubová, kterou potkal během jízdy na kole a zavraždil ji klackem. Následně na své oběti vykonal soulož. Tento zločin se odlišoval od jeho ostatních činů a protože nenavazoval na další podobné činy, policie nejprve nepřiradila tento zločin k Mrázkovi. Mrázek později přešel na používání revolveru značky Walter, se kterým spáchal dalších pět vražd. Necelý měsíc po prvním zločinu spáchal

⁷⁹ Kriminalistika a příbuzné obory [online]. [cit. 04.03.2024]. Dostupné z: <https://kriminalistika.eu/muzeumzla/mrazek/mrazek.html>

svou druhou vraždu. Střetl se s třiceti šesti letou Bronislavou P. okolo osmé hodiny večerní. Dle jeho výpovědi ho od rána bolela hlava, a proto se šel projít na čerstvý vzduch, kde potkal Bronislavu P. a bez jakékoli provokace na ni začal střílet. Žena ztratila vědomí a padla k zemi. Později Mrázek vypověděl, že ho sexuálně vzrušovala nejen střelba na ženu, ale i její pád na zem. Poté přemístil tělo ženy na bezpečnější místo, kde ji znásilnil a okradl, a nakonec tělo hodil do potoka. Mrázek se později rozhodl přejít z používání pistole na nůž kvůli hlasitému výstřelu, který pistole vydává. Na konci roku 1951 napadl nožem dvě ženy, kterým se však podařilo uniknout. Tato zkušenost ho vedla k návratu k revolveru a spáchání dalších vražd. V letech 1953-54 byl Mrázek velmi aktivní a začal se také zajímat o malé dívky, z nichž se mu několik podařilo znásilnit.

Dne 19. března 1957 byl Václav Mrázek převezen do Prahy a jeho revolver byl poslán na balistickou expertizu. Mrázek byl obviněn celkem ze 127 trestných činů, včetně sedmi vražd a čtyř pokusů o vraždu. Nakonec byl téhož roku popraven ve věznici na Pankráci.⁸⁰

⁸⁰ SLUŠNÝ, J. *Černá kniha českých bestiálních vražd: nejslavnější kriminální případy dvacátého století*. Praha: XYZ, 2006. s. 102 ISBN 80-87021-06-1.

6.1.2 Kazuistika č. 2

Osobní anamnéza

Jméno:	Ladislav Hojer
Rok narození:	1958
Vzdělání:	Odborné učiliště – obor sklenář
Lokalita vražd:	Česká republika
Modus operandi:	Útoky nožem, znásilnění, uškrcení
Prediktory:	Psychopatická osobnost, sexuální agresivita, kompulzivní masturbace
Vražedná aktivita:	1978 – 1982
Věk první vraždy:	20
Počet obětí:	5-8+
Typ vraha:	Lust, thrill killer
Typy obětí:	ženy různého věku
Trest:	Trest smrti ⁸¹

Životopis a popis spáchaných vražd

Ladislav Hojer se narodil v roce 1958 v Praze. Jeho rodiče pocházeli z prostého prostředí, ale jeho otec brzy zemřel na rakovinu. Matka se o děti příliš nestarala a podruhé se provdala, ale brzy také podlehla rakovině. Když se jejich nevlastní otec odstěhoval, zůstali Ladislav Hojer a jeho bratr Jaroslav bydlet sami v bytě na Motole. Ve škole Ladislav nikdy neexceloval, jeho IQ dosahovalo 88. Navštěvoval speciální školu a později se vyučil sklenářem. Často měl konflikty s nadřízenými kvůli své pracovní morálce, což vedlo k tomu, že v oboru nepracoval dlouho. V roce 1978 nastoupil na prezenční vojenskou službu, kterou absolvoval v Liptovském Mikuláši na Slovensku a později v Brně. Po návratu z vojny začal pracovat v podniku stavební obnovy, kde

⁸¹ DRBOHLAV, A. *Psychologie sériových vražd: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vražd současnosti*. Praha: Grada, 2013. s. 393 ISBN 978-80-247-4371-4.

setrval až do svého zatčení 11. února 1982. Zbytek svého života strávil Hojer ve věznici na Pankráci.⁸²

Ladislav Hojer byl obecně uzavřený a tichý muž, který pravděpodobně nikdy v životě nevykonal dobrovolný pohlavní styk se ženou. Tento fakt mohl být důsledkem jeho nižší inteligence. Hojer neuměl oslovit ženy ani vést s nimi konverzace, jak lze vidět i z jeho omezeného slovníku, jak je zaznamenáno ve výpovědích. Od mládí neměl mnoho přátel a žil poměrně osamělým životem. Nicméně rád trávil čas ve své oblíbené hospodě Na Homolce, kde občas naznačoval, že ví něco o spáchaných vraždách, avšak jeho slova nebyla brána vážně. Navzdory své nižší inteligenci měl Ladislav Hojer vynikající fotografickou paměť. Pamatoval si všechny vraždy, které spáchal, včetně detailů místa činu, které byly potvrzeny pouze fotografiemi.

V listopadu roku 1978 mladý muž ve věku dvaceti let vyrazil na výlet do Děčína, avšak procházka se nečekaně změnila v lov potenciálních partnerek. Paní Eva R., která opustila kino po hádce s manželem, se vydala na labskou náplavku, kde narazila na Hojera. Ten ji přepadl, srazil na zem a odvedl do blízkého travnatého porostu, kde ji uškrtil. Poté, co selhal v pokusu o znásilnění, ženu na místě nechal a odešel na vlak směrem do Prahy. Vyšetřovatelé se zaměřili na manžela a milence Evy, ale nedokázali najít žádné spojení, které by je přímo spojovalo s vraždou.

Koncem roku 1978 se Hojer připojil k základní prezenční službě v Mikuláši. Brzy po svém příjezdu si všiml, že důstojníci nevykazovali přílišný zájem o své muže a jejich pohyb. Rychle se adaptoval na tuto situaci v jednotce. Na začátku února 1980 už byl ve druhém ročníku. V té době se v Praze objevila pětadvacetiletá studentka medicíny, Yvona Š., která právě úspěšně složila zkoušky. Odpoledne přišel její manžel, aby společně oslavili její úspěch na plesu. Při odchodu na vlak okolo jedné hodiny šli oba směrem k nástupišti. Yvona mířila do Děčína za svými rodiči a její manžel se musel vrátit zpět k posádce ve Středočeském kraji, kde byl ve službě. Původně měli jet společně, ale na nádraží zjistili, že do Děčína jezdí rychlík, a tak se rozhodli cestovat každý svým vlakem. Hojer spatřil Yvonu a vstoupil do stejného vlaku jako ona. Poté sledoval mladou ženu na toaletu, kde ji uškrtil. Opět selhal ve svém pokusu o pohlavní styk a nakonec se uspokojil sám. Poté, co nechal oběť na místě činu, vystoupil v Ústí nad Labem. Její tělo bylo objeveno uklízečkou, která okamžitě informovala policii. Vyšetřovatelé našli pouze

⁸² SLUŠNÝ, J. *Černá kniha českých bestiálních vražd: nejslavnější kriminální případy dvacátého století*. Praha: XYZ, 2006, s. 92-106 ISBN 80-87021-06-1.

sperma na podlaze a díky prověření jmen cestujících se jim podařilo identifikovat všechny kromě jednoho - vojáka základní služby, který v Ústí utekl do vlaku. Hojer se poté vrátil zpět do Mikuláše a jeho výlet do Prahy zůstal před ostatními skrytý.

V srpnu 1980 se Hojer vydal do Košic za svým kamarádem, avšak město ho zaujalo více než kamarád, a tak se rozhodl vrátit zpět do Liptova. Během cesty však na jednom nádraží vystoupil a zamířil k nádrži Roužín. Na břehu přehrady stála mladá žena, která se dívala na hladinu. Pohled na ni Hojera vzrušil natolik, že se na ni vrhl a uškrtil ji. Přestože čin vraždy ho vzrušoval, na mrtvém těle už nepociťoval uspokojení. Poté odřízl ženě hlavu, svázal její tělo drátem, který našel, a vhodil je do vody. Identita ženy zůstala navždy utajena.

V prosinci roku 1980 skončila Hojerovi základní prezenční služba. V lednu 1981 se rozhodl vydat do moravské metropole, kde ho přitahovaly vzpomínky na poslední dny jeho vojenské služby. Pobíhal po Brně, které právě prožívalo období plesové sezóny. Jednoho večera, když dvacetiletá Ivana M. odcházela z plesu přes park, Hojer na ni zaútočil a odtáhl ji do stínu betonové zdi. Při útoku vytáhl nůž, rozřízl jí šaty a pokusil se ji znásilnit, avšak neúspěšně. Poté ji uškrtil a následně její tělo probodl třiceti devíti ranami nožem. Odřízl jí obě prsa a genitálie, které si odvezl do Prahy. Domů se vrátil, aby se nejprve uspokojil nad těmito částmi těla, a poté je snědl. Tělo ženy bylo ráno objeveno mužem se psem, který ihned kontaktoval policii. Brněnská policie zahájila výslechy svědků, avšak bez úspěchu.

V srpnu 1981 Hojer znovu zaútočil. Přepadl jednadvacetiletou Šárku u tramvajové zastávky a vtáhl ji do křoví, kde ji zběsile bil a škrtil. Přestože se pokusil o znásilnění, opět předčasně ejakuloval. Poté navrhl ženě, aby sním šla k němu domu, což ona přijala. Když jí přestal škrtil, dívka čekala na vhodnou chvíli a poté uprchla na frekventovanou ulici. Hojer ji dohnal a začal ji opět napadat, ale mnoho lidí z oken tohoto zločinu bylo svědky a on proto raději rychle utekl. Šárka, byla po útoku v šoku a nebyla schopna podat policistům mnoho informací, protože pachateli neviděla do tváře kvůli tmě. Tento neúspěch vraha zklamal a přiměl ho hledat novou oběť.

V říjnu téhož roku padesátiletá Anna Š. šla domů po můstku přes motolský potok. Sice nebyla ve věkové skupině obětí Hojerových vražd, ale její krásná postava způsobila, že ji vrah při útoku zezadu omylem zaměnil za mladší ženu. Anna byla odtáhnuta do křoví, kde byla znásilněna a následně uškrcena. Její tělo zůstalo v původní poloze, pouze

bylo přikryto oblečením, které jí bylo přehozeno přes hlavu. Nálezce objevil její tělo, což znovu spustilo policejní vyšetřování. Celá kauza zahrnovala původně tři a půl tisíce možných podezřelých, ale během vyšetřování se tento okruh postupně zužoval až k Hojerovi. V únoru roku 1982 byl vrah zatčen před svou pracovní dílnou. Při výslechu se k vraždě přiznal, ale vyšetřovatelé podezřivali, že by mohl mít na svědomí i další trestné činy. Proto mu dali tužku a papír, aby se sám přiznal k případům znásilnění a exhibicionismu. Pod tlakem důkazů nakonec přiznal i další vraždy. V srpnu 1986 byl obviněn z pěti vražd a odsouzen k trestu smrti, který byl následně vykonán v pankrácké věznici.⁸³

6.1.3 Kazuistika č. 3

Osobní anamnéza

Jméno:	Ivan Roubal
Rok narození:	1951
Vzdělání:	Střední škola zemědělská s maturitou
Lokalita vražd:	Čachrov, Zákupy, Veselí nad Lužnicí, Praha (Česká republika)
Modus operandi:	Uškrcení, střelná zbraň
Prediktory:	IQ 112, bezcitná, sobecká, defektivní osobnost
Vražedná aktivita:	1992-1994
Věk první vraždy:	41
Počet obětí:	5-8+
Typ vraha:	Gain, Hedonist killer
Typy obětí:	Muži
Trest:	Odnětí svobody na doživotí

Životopis a popis spáchaných vražd

Ivan Roubal se narodil v roce 1951 v Československu. Přesné místo jeho narození není zcela jasně specifikováno, nicméně některé zdroje uvádějí Prahu. V roce 1970

⁸³ SLUŠNÝ, J. *Černá kniha českých bestiálních vražd: nejslavnější kriminální případy dvacátého století*. Praha: XYZ, 2006, s. 91-103 ISBN 80-87021-06-1.

absolvoval Střední zemědělskou školu. Po ukončení školy se věnoval různým zaměstnáním, jako byl například zootechnik, konduktér nebo strojvůdce. Po revoluci se věnoval i dalším činnostem, včetně práce jako černý šerif nebo soukromý zemědělec.

Ivan Roubal měl za svůj život dvě manželství. S první manželkou měl dva syny. Když byl v roce 1994 zatčen, ani jedna z jeho žen nebyla schopna uvěřit, že by byl schopen spáchat vraždu. Jeho série vražd zůstává dodnes velkou záhadou. Lidé postupně z jeho okolí zmizeli, přičemž jejich těla buď nebyla nikdy nalezena, nebo byla objevena až po dlouhé době, často v rozkladném stavu. O dětství Ivana Roubala existuje jen málo informací, a proto by jakékoliv spekulace na toto téma byly značně irelevantní.⁸⁴

Ivan Roubal byl celkově odsouzen za sedm vražd, které spáchal mezi lety 1991 a 1994. Existují však spekulace o dalších dvou vraždách. Z hlediska typologie a motivace je Roubal klasifikován jako vrah hédonista s podtypem gain killer. Jeho vraždy byly motivovány touhou po osobním obohacení a akt vraždy byl důsledkem prvotního záměru získat finanční prospěch. Roubal nikdy nepřiznal své činy a byl dlouhodobě kverulantní. Mezi jeho největší kuriozity patří například žaloba proti VZP za neposkytnutí samonosných punčoch na jeho křečové žíly. Psychiatrické vyšetření prokázalo, že trpí výraznou psychopatií a sklony k agresi. Nicméně jeho kognitivní funkce zůstaly nezměněné, což ho činí plně odpovědným za své činy. Nebyl postižen žádnou duševní nemocí a měl nadprůměrné IQ – 112. Jeho osobnost byla silně egocentrická a chladná k ostatním. Největším potěšením pro něj byly peníze a majetek, a byl velmi bezohledný a surový při jejich získávání. Uměl se však dobře ovládat v stresových situacích a měl časté změny nálad. Díky svým rétorickým schopnostem dokázal prezentovat skutečnosti tak, aby mu vyhovovaly. Sám se označoval za věřícího člověka, byl členem náboženské sekty Svědků Jehovových a později konvertoval k tradičnímu katolicismu. Před soudem se vždy choval klidně, vedl rozsáhlé debaty, často doplněné citáty z Bible.⁸⁵

Ivan Roubal začal se svou trestnou činností až v relativně pozdním věku, kolem 41 let. Vše začalo koupí statku Pohádka v roce 1991 v obci Čachrov na Klatovsku, kde choval slepice a černá vietnamská prasata. Zde se seznámil s Františkem H., s nímž měl později podnikat a být jeho obchodním partnerem. Nicméně, poté co si pan H. vyřídil veškerá povolení, náhle zmizel spolu se svou ruskou přítelkyní. Jediné, co pan H. stačil

⁸⁴ DRBOHLAV, A. *Psychologie sériových vraždů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vraždů současnosti*. Praha: Grada, 2013. s. 389-390 ISBN 978-80-247-4371-4.

⁸⁵ SLUŠNÝ, J. *Černá kniha českých bestiálních vraždů: nejslavnější kriminální případy dvacátého století*. Praha: XYZ, 2006. s. 168-182 ISBN 80-87021-06-1.

udělat, bylo vyzvednutí důchodu, a od té doby o něm nikdo neslyšel. Ivan Roubal tvrdil, že pan H. odjel do Německa, ale brzy začal používat jeho vozidlo a prodávat jeho nábytek. V prosinci roku 1992 zmizel další člověk, 65letý důchodce Václav H., který vlastnil na Václavském náměstí stánky s bižutérií a pravidelně půjčoval Roubalovi peníze. Roubal byl naposledy spatřen s panem Václavem H. na ulici, poté nasedli do auta a odjeli. Opět Roubal tvrdil, že pan Václav H. odešel do zahraničí, tentokrát do Belgie za svým dlužníkem. Tělo pana Václava H. nikdy nebylo nalezeno, až v roce 1995 byl prohlášen za mrtvého. Mezitím Roubal vybíral tržbu z jeho stánků.

V roce 1993 byly nalezeny další lidské ostatky po vypuštění Horusického rybníka u Veselí nad Lužnicí. Později bylo zjištěno, že se jedná o Josefa S., který měl navštívit statek Pohádka a s Roubalem se seznámit přes inzerát. Roubal pana Josefa S. uškrtil a poté jej odhodil do rybníka, přičemž získal jeho klíče a vykradl mu byt. V téže době byl nalezen mrtvý Václav D. ve svém bytě, který byl také svázan a uškrcen, stejně jako Roubalovy předchozí oběti. Kolem krku měl škrtící smyčku z prádelní šňůry a stejnou šňůrou byly obvázané i jeho genitálie. Jeho byt byl rovněž vykraden. Václav D. se živil kopírováním pornografických kazet. Poslední vraždy Ivan Roubal spáchal 8. března, když večer vstoupil do autopůjčovny ZAPAP, kde svázel tři lidi do kozelce a nohy jim připoutal ke krku. Petr K. a Peter M. zemřeli uškrcení vlastní vahou, zatímco Jiřímu S. se podařilo ze svázání uniknout a zavolat policii. Roubal byl zatčen 30. března.

Soudní proces s Ivanem Roubalem byl zahájen začátkem roku 1996. Trval téměř 4 roky a byl doprovázen mnoha skandály a zvraty. Nakonec byl Roubal odsouzen k doživotnímu trestu odnětí svobody a během procesu několikrát obvinil policii a justici ze spiknutí. Ivan Roubal zemřel v Karvinské věznici v roce 2015 na rakovinu.⁸⁶

⁸⁶ DRBOHLAV, A. *Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti*. Praha: Grada, 2013. s. 389-390 ISBN 978-80-247-4371-4.

6.1.4 Kazuistika č.4

Osobní anamnéza

Jméno:	Jaroslava Fabiánová
Rok narození:	1965
Vzdělání:	bez vzdělání
Lokalita vražd:	Česká republika
Modus operandi:	Kladivo, nůž, sekáček
Prediktory:	V dětství znásilňována, v šestnácti letech odsouzena za vraždu
Vražedná aktivita:	1981-2003
Věk první vraždy:	16
Počet obětí:	4
Typ vraha:	Missionary, gain killer
Typy obětí:	Muži ve věku 31-84 let
Trest:	Odnětí svobody na doživotí, možnost propuštění v roce 2036 ⁸⁷

Životopis a popis spáchaných vražd

Jaroslava Fabiánová se narodila v roce 1965 v České republice. Mnoho zdrojů naznačuje, že má nadprůměrnou inteligenci, avšak na drobné podněty reaguje velmi agresivně. I když tvrdí, že na rané dětství ráda vzpomíná, a že byla vzorným dítětem, skutečnost byla úplně jiná. Dle její výpovědi tvrdí, že byla v dětství opakovaně znásilňována, což by mohlo vysvětlit její agresivní chování vůči mužům. Klíčovým obdobím v jejím životě byla puberta, zejména v jejím třináctém roce. Po rozvodu rodičů, kteří projevovali jen malý zájem o ni a její dva sourozence, se ocitla na ulici, kde se stala nezávislou a přizpůsobivou mladou ženou.

Ve věku pouhých šestnácti let spáchala Jaroslava Fabiánová svou první vraždu. Jednalo se o osmdesátiletého muže, který ji platil za sexuální služby. Muže usmrtila několika údery kladivem a dvaceti ranami ševcovským šídlem do obličeje. Za tento čin

⁸⁷ DRBOHLAV, A. *Psychologie sériových vražd: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vražd současnosti*. Praha: Grada, 2013. s. 248 ISBN 978-80-247-4371-4.

byla shledána vinnou a odsouzena na pět let ve vězení. Po propuštění se pokusila pracovat jako výhybkářka u Českých drah, ale brzy přešla k prostituci, aby rychleji získala peníze. Lákala muže na sexuální styk, poté je uspala a okradla. Jedna z obětí byla kardiak a podání uspávacích léků mu způsobilo zástavu srdce. Opět byla odsouzena, tentokrát na deset let. Po propuštění z vězení v roce 2001 spáchala v roce 2003 další dvě vraždy. Nejprve usmrtila osmdesátiletého muže, který ji často navštěvoval, a následně jednatřicetiletého muže. Za tyto činy byla odsouzena k doživotnímu vězení s možností propuštění nejdříve v roce 2036.

Soudní znalec popsal Fabiánovou u soudu takto: „Je to lesbicky orientovaná žena s nadprůměrným IQ a neodstranitelnou poruchou osobnosti. Je bezcitná, zahleděná do sebe, egocentrická, vraždila muže pro peníze a nic jiného než doživotí si nezaslouží.“ Ve vězení považují Fabiánovou za silnou a dominantní ženu, která má mezi mužskými trestanci mnoho obdivovatelů. V roce 2004 byla odsouzena k trestu odnětí svobody na doživotí s možným propuštěním nejdříve v roce 2036. Tedy ve věku jednasedmdesáti let. U vrchního soudu se Fabiánová bránila slovy: „Jak si někdo může myslet, že bych se s prominutím při mé inteligenci vracela do bytu zakrýt trestný čin krádeže mnohem závažnějším trestným činem vraždy, za který by mi hrozil vyšší trest.“⁸⁸

6.1.5 Kazuistika č. 5

Osobní anamnéza

Jméno:	Petr Zelenka
Rok narození:	1976
Vzdělání:	Střední škola zemědělská, střední zdravotnická škola
Lokalita vražd:	Česká republika
Modus operandi:	Heparin (lék na ředění krve)
Prediktory:	Agresivita a deprese (v opilosti), chronická lhavost, narcismus, IQ 105
Vražedná aktivita:	2006
Věk první vraždy:	30
Počet obětí:	9-17+

⁸⁸ DRBOHLAV, A. *Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti*. Praha: Grada, 2013. s. 248-249 ISBN 978-80-247-4371-4.

Typ vraha:	Mercy, Hedonist, power killer
Typy obětí:	Pacienti různého věku na oddělení ARO
Trest:	Odnětí svobody na doživotí ⁸⁹

Životopis a popis spáchaných vražd

Zelenka se narodil předčasně v sedmém měsíci těhotenství roku 1976 jako prvorozené dítě do rodiny, kde oba rodiče měli středoškolské vzdělání. O dva roky později se narodila jeho sestra. Mezi ním a sestrou panovalo harmonické sourozenecké pouto, ačkoli oba rodiče své děti hodnotili s určitou přísností. Zelenka si v dětském kolektivu vysloužil pověst klidného a dobře učícího se žáka. Jeho otec byl přísný a zásadový, zatímco matka projevovala spíše poddajnou a citlivou povahu. Oba rodiče však dětem poskytovali podporu a porozumění. Ve věku devíti let byla jeho matka hospitalizována v psychiatrické léčebně kvůli depresím vyvolaným pracovními konflikty. Zelenka se po absolvování střední zemědělské školy rozhodl pro další studium v oboru zdravotnický záchranář. Avšak i přes své zkušenosti a kvalifikaci v oboru se mu dostávalo opakovaných propouštění z pracovních míst kvůli nespolehlivosti a absenci. Měl několik heterosexuálních vztahů, ale ve svých šestadvaceti letech zažil svou první homosexuální zkušenost, po níž našel dlouhodobého partnera. Ve svém pracovním prostředí byl pečlivý a oblíbený, avšak později začal pociťovat úzkost a profesionální vyhoření. Jeho partner si našel novou práci, což jej přimělo otevřeně hovořit s rodiči o své sexuální orientaci, kterou otec přijímal obtížně a musel se s tím smířovat. Zelenka se vypořádával se svými problémy alkoholem a často upadal do depresí nebo projevoval agresivitu vůči partnerovi a po hádce ničil nábytek v jejich společném bytě.

V této době začal zkoumat farmakologické možnosti na pacientech ve svém pracovním prostředí. Nejprve se zaměřil na testování léku na spaní a snižování napětí, konkrétně dornicum, který patří do skupiny benzodiazepinů, v kombinaci s inzulinem. Avšak s těmito látkami nebyl spokojen, a proto přešel k aplikaci heparinu, což je antikoagulant, tedy látka snižující srážlivost krve. Při výběru oběti nebyl nijak specifický, heparin aplikoval na ty, na koho měl snazší přístup, aby nedošlo k odhalení. Pro něj byli pacienti pouze dalšími jednotlivci, mnohdy mezi desítkami nebo stovkami těch, kteří

⁸⁹ Petr Zelenka – *Encyklopedie sériových vrahů* [online]. [cit. 04.03.2024]. Dostupné z: <https://www.encyklopedievrahu.cz/clanky/petr-zelenka.html>

prošli oddělením. Úmrtí a komplikace byly běžným jevem na anesteziologicko-resuscitačním oddělení, což mu umožňovalo zakrýt vraždy bez vzbuzení podezření. I přes odhalení si stále myslel, že není možné, aby mu někdo cokoli prokázal. Na začátku série Zelenkových vražd nebylo podezření na úmyslný čin, avšak úmrtí pacientů za neobvyklých okolností vyvolala pochybnosti a vedla ke konzultacím primáře oddělení MUDr. Pavla Longina s dalšími odborníky z jiných nemocnic. Závažné poruchy srážlivosti krve se na oddělení vyskytovaly průměrně dvakrát ročně, a proto neobvyklá frekvence těchto případů vyvolala mnoho otázek. Postupným vyvracením různých teorií primář dostal podezření, že za těmito událostmi stojí Zelenka. Bohužel proces odhalení byl poměrně dlouhý, a vývoj situace naznačoval, že pokud by Zelenka opustil kliniku a změnil zaměstnání, jeho vražedná aktivita by pravděpodobně pokračovala a byla by obtížně odhalitelná, zejména kvůli použití heparinu jako způsobu usmrcení, který je obtížně odhalitelný. Rozsah této kauzy by mohl nakonec připomenout případ Harolda Shipmana, který byl vrahem ve zdravotnickém prostředí a bylo mu prokázáno 250 případů vražd. Odhady vyšetřovatelů však hovoří až o 1 000 pacientech, jejichž smrt byla obtížně vysvětlitelná. Zelenka byl odsouzen za sedm vražd, ale sám uváděl čísla devět až deset.

Profil Zelenky vykazuje určité charakteristické znaky spojené s typem vraha známého jako mercy killer, tedy vraha z milosrdenství. Avšak, v podobném prostředí se vyskytují i vrazi motivovaní touhou po nadvládě a moci (power killer), nebo ti, kteří vraždí z potěšení (hedonist killer), avšak Zelenka je zde atypický. Z každého z těchto typů vraha má své charakteristické rysy a Zelenka je jakýmsi spojením těchto vrahů, přičemž hlavním pojítkem je místo činu a typ obětí. Nicméně, motivy u soudního procesu byly naprosto odlišné. Jeho motivací pro vraždy byla touha umístit lékaře do situace nevědomí a bezradnosti. Užíval si situace chaosu, který se v okolí vytvářel. Rád pozoroval lékaře, kteří zoufale studovali záznamy a nevěděli, jak postupovat. Užíval si pocit, že pouze on zná příčinu zhoršení pacienta a že existuje jednoduché řešení, jako je podání jiného léku, například protamin sulfát, který by okamžitě pacienta zachránil. Avšak, Zelenka se nikdy nepokusil takto jednat a místo toho si užíval nejen boj pacienta o život, ale i selhání lékařů. Jeho činy byly spíše mstou vůči všem lékařům obecně, nikoliv však vůči jednotlivci.

6.2 Vyhodnocení

Jednotlivé případy v kazuistikách jsou uspořádány podle aktivit sériových vrahů. Z uvedených případů lze najít podobnosti ve způsobu provedení vraždy, motivaci, věku při páčání první vraždy, vzdělání a rodinném prostředí.

Podobnosti ve způsobu provedení a motivace: V případě Mrázka byly vraždy spáchány různými metodami. U první oběti bylo použito ubití a následné znásilnění a okradení, zatímco u dalších obětí pachatel použil střelnou zbraň nebo sekýru jako vražedný nástroj. V některých případech došlo i ke škrcení po znásilnění a okradení. Oběti byly převážně ženy, zpravidla mladšího věku, které si pachatel vyhlédl během svých projížďek na kole.

V druhém případě Hojer fyzicky napadal své oběti, dusil je, sexuálně napadal a u jedné z nich dokonce provedl drastický zákrok odříznutím genitálií, které si následně odnesl domů. Oběti byly ženy různého věku, s nimiž neměl žádný předchozí vztah.

Třetí vrah Roubal svazoval své oběti a následně je buď dusil nebo zastřelil. Všechny oběti byly muži různého věku, které znal a využil je ke svému obohacení na jejich majetku, který buďto používal nebo prodával. Jeho nejvyšší prioritou bylo získávání peněz a majetku.

Jediná žena mezi zkoumanými případy, Fabiánová, usmrcovala své oběti pomocí kladiva, nože či sekáčku, poté co své oběti uspala léky. Jejími oběťmi byli muži ve věku od 31 do 84 let, s nimiž měla osobní známost a následně je okrádala. Fabiánová v dětství zažila opakované sexuální zneužití, což vedlo k vytvoření odporu vůči mužům.

V posledním zmíněném případě Zelenka používal heparin k usmrcení svých obětí různého věku na jednotce intenzivní péče. Vybíral si své oběti na základě jejich dostupnosti, a aby jeho činy nebyly odhaleny.

Mrázek pociťoval vzrušení jak při plánování vraždy, tak i při jejím vykonání, přičemž kromě sexuálního styku s mrtvou obětí se někdy vyvrcholil již během střelby. Hojer vykazuje nejextrémnější deviace z těchto případů, jde zejména o sexuálního agresora s nekrofilními tendencemi. Dále pro něj byl podněcující i samotný akt vraždy, a následné pohlavní zneužití nebo vykonání sexuální aktivity nad tělem mrtvého. Pro Fabiánovou a Roubala je klíčové finanční obohacení z úmrtí obětí. Zelenkovi přineslo uspokojení

sledovat lékaře, kteří nebyli schopni zachránit pacienta a také vědomí toho, že pouze on sám ví, jak může obětem pomoci.

Věk první vraždy: Fabiánová spáchala svou první vraždu ve věku 16 let jako mladistvá. Hojer, Mrázek a Zelenka spáchali své první vraždy do věku 30 let. Pouze Roubal spáchal svou první vraždu ve věku 41 let.

Vzdělání: Pouze Roubal a Zelenka absolvovali střední školu s maturitou. Roubal dokončil střední zemědělskou školu a pracoval jako dřevorubec nebo vlakový průvodčí, prokazoval dobré teoretické schopnosti a bohatou slovní zásobu. Zelenka absolvoval střední zemědělskou školu a poté pokračoval ve studiu na střední zdravotnické škole v oboru zdravotnický záchranář. Následně se po studiu věnoval práci na anesteziologicko-resuscitačním oddělení. Kvůli své nespolehlivosti a časté absenci byl opakovaně propouštěn z různých pracovních míst v oblasti zdravotnictví, i přesto byl oblíbený v pracovním kolektivu. Hojer absolvoval odborné učiliště bez maturity, specializoval se na obor sklenářství, přičemž jeho verbální projev byl velmi prostý. Mrázek do svých patnácti let dokončil pouze pět tříd na základní škole a následně začal pracovat jako pomocný dělník. Fabiánová nedokončila ani základní školu, avšak pracovala jako výhybkářka u Českých drah. Později si vydělávala peníze prostitucí a uspávala muže, které následně okrádala, přičemž finanční zisk pro ni byl vždy prioritou. Roubal vykazoval nadprůměrnou inteligenci s IQ 125, Zelenka měl IQ 112 a Fabiánová byla též nadprůměrně inteligentní. Naopak Hojer byl ze zkoumaných případů nejméně inteligentní s podprůměrným IQ 88.

Rodinné zázemí: Mrázek zažil obtížné dětství, kde jeho otec často pil a vybíjel si svůj vztek na celé rodině. Rodina neměla dostatek financí a žila v nevyhovujících podmínkách ve starém vagonu. Mrázek i jeho sourozenci se často dostávali k trestné činnosti, když kradli jídlo, peníze a cenné věci. Hojer pocházel z prosté rodiny. Jeho otec zemřel a matka se musela sama starat o něj a jeho sourozence. Roubal se oženil a měl syna, který bohužel zemřel. Poté se připojil k náboženskému spolku, kterým byli svědci Jehovovi. Fabiánová zažila v dětství opakované sexuální zneužívání a po rozvodu rodičů skončila na ulici spolu se svými sourozenci. Musela se o sebe postarat sama, což zahrnovalo krádeže a následně prostituci. Zelenka se narodil do rodiny, kde oba rodiče měli středoškolské vzdělání, a měl blízký vztah se svou mladší sestrou. Otec byl ten, který se projevoval jako přísný a měl v rodině poslední slovo. Matka se spíše podřizovala otcovým názorům. Oba rodiče Zelenkovi však poskytovali dětem podporu a pochopení.

Všechny případy sdílejí podobné psychologické profily pachatelů, a to ve svém egocentrickém přístupu k obětem či během výslechu. Stejně tak se vyznačují chladným nebo bezcitným chováním k okolí. Pachatelé neprojevují žádnou lítost vůči obětem ani pozůstalým a chybí jim sociální cit.

Závěr

V bakalářské práci jsem se v úvodu zabýval základním názvoslovím pro problematiku sériových vražd. Toto názvosloví zahrnovalo řadu pojmů jako je trestný čin, pachatel, oběť, kriminalita a především samotný trestný čin vraždy. Po vymezení těchto pojmů se práce zaměřuje na rozdělení jednotlivých typů vražd a na základní dělení sériových vražd. Dále následuje krátká historie sériových vražd. V další kapitole je rozebrána kriminalistická charakteristika sériových vražd. Tato kapitola zahrnuje a popisuje způsoby spáchání sériových vražd, osobnost pachatele a jeho rozdělení, typologii pachatele a rozdělení na organizovaného a neorganizovaného pachatele. Tato kapitola je zakončena popisem osobnostních rysů obětí. Poslední kapitola teoretické části je zaměřena na vyšetřování sériových vražd, kde jsou popsány typické stopy a jejich rozdělení.

Praktická část práce se věnuje pěti kazuistikám, přičemž se zaměřuje na popisy čtyř mužů a jedné ženy působících na území České republiky. Je důležité poznamenat, že popisy jednotlivých sériových vražd jsou nejpodrobnější v případech, které se odehrály v minulosti, kde je dostupnější informační materiál ve srovnání s nedávnými případy. V této části se snažím představit klíčové informace o jejich životě, o všech spáchaných vraždách a také o postupu vyšetřování, které vedlo k jejich dopadení.

Svoji práci jsem zaměřil na sériové vrahy na území České republiky po roce 1948, kteří jednali samostatně, a hledal jsem u nich společné charakteristické rysy. Každý z vybraných případů je sice odlišný, ale našel jsem u nich i mnoho společného. Například ve způsobu provedení vraždy, motivaci k vraždě, věku, kdy spáchali první vraždu, vzdělání a rodinném zázemí, jak je uvedeno výše.

Při zpracování praktické části mě překvapilo, jak moc jsou sérioví vrazi nevyzpytatelní, a že i samotný akt vraždy některé vrahy dokáže uspokojit. Tato skutečnost mě velmi znepokojila a dovedla mě k závěru, že si nikdo nemůže být jistý, zda nebude další oběť těchto vražd.

Myslím si, že zvolené cíle práce se mi podařilo splnit a po přečtení této práce, bude čtenář schopen rozpoznat sériového vraha od masového a bude schopen poznat o jaký druh sériového vraha se jedná.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BÁRTA, B., Poláček, J., Poupě, J. Metodika vyšetřování vražd, sebevražd a podezřelých úmrtí. Praha: UK, 1967, 67 s.
2. BOURGOIN, S. Bestiální vrazi. Plzeň: Nava, 1994, 223 s. ISBN 80-85254-35-2
3. ČÍRTKOVÁ, L.: Kriminální psychologie. Praha: Eurounion, s.r.o. 1998. s.109-113. ISBN 80-85858-70-3
4. ČÍRTKOVÁ, L. Forenzní psychologie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, s. 431 ISBN 80-86473-86-4
5. DOUGLAS, J., Olshaker, M. Cesta do temnot. Frýdek Místek: Alpress, 1999, 320 s. ISBN 80-7218-179-3
6. DOUGLAS, J., Olshaker, M. Lovec duší. Frýdek Místek: Alpress, 1997, 415 s. ISBN 80-7218-009-6
7. DRBOHLAV, Andrej. Psychologie masových vrahů: příběhy temné duše a nemocné společnosti. Praha: Grada, 2015. 312 s. ISBN 978-80-247-5599-1.
8. DRBOHLAV, Andrej. Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti. Praha: Grada, 2013. 472 s. ISBN 978-80-247-4371-4.
9. GILLERNOVÁ, I., Boukalová, H. a kol. Vybrané kapitoly z kriminalistické psychologie. Praha: Karolinum, 2006, 280 s. ISBN 80-246-1293-3
10. GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. Kriminologie. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 588 s., ISBN 978-80-7598-554-5.
11. HEJDA, Jan. Základy kriminalistiky a trestního práva. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2003, 240 s. ISBN 80-245-0560-6
12. HICKEY, Eric W. Serial murderers and their victims, Boston: Cengage Learning 2016, 528 s., ISBN 978-1305261693
13. HOLCR, K. a kol.: Kriminologie. Praha: Leges, 2009, 190 s. ISBN 978-80-87212-27-1
14. JELÍNEK, J. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 4. vyd. Praha: Leges, 2014. 976 s. ISBN 978-80-7502-044-4
15. JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 2. ,aktualizované vydání Praha: Linde, 2006. 823 s. ISBN 80-7201-630

16. JELÍNEK, Jiří. a kol.: Trestní právo hmotné. Druhé vydání. Praha: Leges, 2010, 904 s. ISBN 978- 80-87212-49-3.
17. KUČHTA, Josef, Helena VÁLKOVÁ a kol. Základy kriminologie a trestní politiky. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2005. 568 s., ISBN 80-7179-813-4
18. MAREŠOVÁ, Alena, Radovan HAVEL, Milada MARTINKOVÁ a Miroslav TAMCHYNA. Násilná kriminalita v nejisté době. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. 144 s. ISBN 978- 80-7338-149-3.
19. MORTON, Robert J. Serial murder: multi-disciplinary perspectives for investigators. Washington, D. C.: Behavioral Analysis Unit-2, National Center for the Analysis of Violent Crime, Critical Incident Response Group, Federal Bureau of Investigation, 2005. 61 s.
20. MUSIL, J., Konrád, Z., Suchánek, J. Kriminalistika. Praha: C. H. Beck, 2004, 582 s. ISBN 80-7179-878-9
21. NOVOTNÝ, František. a kol., Trestní právo hmotné. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004, 310 s. ISBN 80-86473-67-8.
22. NOVOTNÝ, František a Josef SOUČEK. Trestní právo hmotné. 3., rozšířené vydání Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. 400s. ISBN 978-80-7380-291-2.
23. NOVOTNÝ, O., Zapletal, J a kol.: Kriminologie. 3. přepracované vydání. ASPI, 2008, 451 s. ISBN 80-7357-026-2
24. PJEŠČAK, J. a kol. Kriminalistika. Bratislava: Obzor, 1981, 432 s. ISBN 65-056-81
25. PORADA, V. a kol. Kriminalistika. Brno: Cerm, 2001, 746 s. ISBN 80-7204-194-0
26. PORADA, V. STRAUS, J. Kriminalistické stopy: teorie, metodologie, praxe. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. 506 s. ISBN 978-80-7380-396-4.
27. SCHECHTER, Harold, The Serial Killer Files: The Who, What, Where, How and Why of the Worlds Most Terrifying Murderers, Ballantine Books, New York, 2003, 432 s. ISBN 978-0345465665
28. SLUŠNÝ, Jaromír. Černá kniha českých bestiálních vrahů: nejslavnější kriminální případy dvacátého století. V Praze: XYZ, 2006, 204 s. ISBN 80-87021-06-1.
29. STACH, J. Metodika vyšetřování vražd. Praha:PA ČR, 2005 56 s. ISBN 80-7251-194-7

30. STRAUS, J., PORADA, V. Systém kriminalistických stop. Praha: PA ČR, 2006 167 s. ISBN 80-7251-226-9
31. STRAUS, Jiří. Úvod do kriminalistiky. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 176 s. ISBN 978-80-7380-367-4
32. STRAUS, Jiří, NĚMEC, Miroslav. a kol., Teorie a metodologie kriminalistiky. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, 503 s. ISBN 90-80-7380-214-1
33. ŠIMOVČEK, I. a kol. Kriminalistika. Bratislava: Iura edition, 2001, 344 s. ISBN 80-89047-12-2
34. SVATOŠ, R. Kriminologie. Plzeň : Aleš Čeněk, 2012, 292 s. ISBN 978-80-7380-389-6
35. ZÁHORSKÁ, Jindřiška. Psychologická intervence při vyšetřování trestných činů. Praha: Portál, 2007. 135 s., ISBN 978-80-7367-236-2.

Elektronické zdroje

1. Graf – Počet vražd v České republice. Český statistický úřad [online]. [cit. 29.02. 2024]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/graf-pocet-vrazd-v-ceske-republice>
2. Jack Rozparovač. Wikipedie [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jack_Rozparovač
3. Jeffrey Dahmer. Wikipedie [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jeffrey_Dahmer
4. Kriminalistika a příbuzné obory [online]. Dostupné z: <https://kriminalistika.eu/muzeumzla/mrazek/mrazek.html>
5. Petr Zelenka – Encyklopedie sériových vrahů [online]. Dostupné z: <https://www.encyklopedievrahu.cz/clanky/petr-zelenka.html>
6. Seznam českých sériových vrahů. Wikipedie [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_českých_sériových_vrahů
7. Ted Bundy. Wikipedia [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Ted_Bundy
8. Vývoj registrované kriminality v roce 2022. Policie ČR [online]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2022.aspx>
9. Vývoj registrované kriminality v roce 2023. Policie ČR [online]. [cit. 29.02. 2024]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2023.aspx>

Legislativní dokumenty

1. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
2. ČESKO: zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 13 [online]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
3. ČESKO: zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 22 [online]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
4. ČESKO: zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, § 2 [online]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2013-45>
5. ČESKO: zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 140 [online]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
6. ČESKO: zákon č. 2/1993 Sb., listina základních práv a svobod, čl. 6, [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

Seznam zkratk

ARO – Anesteziologicko-resuscitační oddělení

atd. – a tak dále

DNA - Deoxyribonukleová kyselina

FBI – Federální úřad pro vyšetřování

IQ - Inteligenční kvocient

odst. – odstavec

tzv. – takzvaně

VZP – Všeobecná zdravotní pojišťovna

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1 - Vývoj registrované kriminality v roce 2022 dle policejních statistik.....	16
Tabulka 2 - Porovnání organizovaného a neorganizovaného pachatele	34
Graf 1 - Vývoj násilné kriminality od roku 2013 do roku 2023 dle policejních statistik	16
Graf 2 - registrované vraždy v České republice.....	22
Graf 3 - Rozdělení vražd dle stádia trestného činu v roce 2023	23
Graf 4 - Rozdělení vražd dle motivu v roce 2023	23